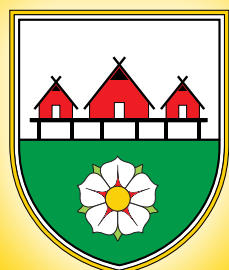

Mostiščar

8

Intervju z novo
ravnateljico Vrta
Ig

20

Ižanka postala
miss turizma

27

Svetovni dan
oživljanja na
Golem

Spoštovani bralci in bralke,

v novi številki Mostiščarja boste ponovno našli veliko zanimivih informacij o življenju v naši občini. Iz občinske hiše pišejo o skorajšnjem začetku nadaljevanja obnove vodovoda in kanalizacije v Iški, izbran je bil novi upravljavec pokopališča Ig. Projekt Na-kolih se nadaljuje, rok je bil podaljšan za eno leto.

V rubriki Aktualno vam predstavljamo novo ravnateljico Vrta Ig Matejo Moškrič, o svojih aktivnostih pišejo domača društva – Društvo Odmev Mokreca je pripravilo prireditev v Petelinovih dolinah, Društvo Fran Govekar Ig pa kolesarjenje po Kramarjevi poti in Govekarjev večer, posvečen Janezu Jalnu. Pestro je bilo poletje Borovničk, ki so nastopale na dveh slovenskih

gradovih. Vsi, ki vas zanima zgodovina naših krajev, ne spreglejte vabila na predavanje zgodovinarke dr. Jelke Piškurić o polpretekli zgodovini Iga, ki bo posvečeno obdobju po koncu druge svetovne vojne.

Kotiček za mlade je rubrika, v kateri objavljamo novice iz šole in vrtca ter vse namenjeno mladim. Tokrat so se nam javile najmlajše skupine otrok, ki so letos prvič vstopili v vrtec. V šoli so obeležili dva posebna dneva – evropski dan jezikov in dan slovenskega športa. V septembru je bil tudi svetovni dan turizma, na ta dan je v Piranu potekal izbor za Miss turizma Slovenije. Naziv je prejela Anamarija Kastelic iz Staj – pogovor z njo najdete kje druge kot v rubri-

ki Turizem.

Pestra je tokrat tudi rubrika Ižanska pažarna – motiv z naslovnice je nastal ob vaji PGD Golo, s katerim opozarjajo na evropski dan oživljanja. Na Turjaku je potekalo gasilsko tekmovanje, ki so se ga udeležila tudi naša društva. Junija pa je GZ Ig na Igu že četrtič pripravila sprejem za Miho Deželaka in s tem podprlo dobrodelno akcijo, ki omogoča otrokom iz socialno ogroženih družin letovanje na morju. Si-

cer je oktober mesec požarne varnosti in gasilska društva so ena najbolj aktivnih – njihovo delovanje lahko podprete tudi tako, da jim namenite 0,5 % dohodnine.

Nekaj idej, kako poskrbeti za zdravo življenje, najdete v istoimenski rubriki. Ena od teh je gibanje – izkoristite lepe jesenske dni za sprehod v naravi.

Želimo vam prijetno branje!
 Uredništvo Mostiščarja

SLIKOVNO GRADIVO – navodila avtorjem prispevkov v Mostiščarju

1. Fotografij ne vstavljajte med besedilo, ampak jih pošljite vsako posebej v obliki, kot ste jih prenesli s fotoaparata. Primerni so npr. formati jpg, tif.
2. Za objavo so primerne fotografije velikosti najmanj 500 KB. **Manjše fotografije niso uporabne!**
3. Ne pozabite pripisati avtorja fotografije in komentarja, ki ga želite imeti zapisanega pod njo.

Slikovnega gradiva, ki ne bo ustrezalo zgornjim navodilom, žal ne bomo mogli objaviti.

Interpretacijski center ponoči

 Maja Zupančič

Rok za prihodnjo številko

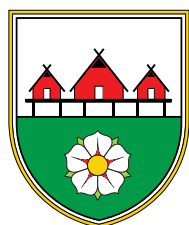
Gradivo za prihodnjo številko Mostiščarja zbiramo do **četrtka, 4. novembra**. Predvideni izid številke je 19. november.

Svoje prispevke lahko pošljete do roka na e-pošto:

mostiscar@obcina-ig.si oz. na naslov:
 Uredništvo Mostiščarja, Govekarjeva cesta 6, Ig.

! Za prepozno oddane prispevke ne moremo zagotoviti objave.

Mostiščar je uradno glasilo Občine Ig.

Občina Ig

Prejmejo ga brezplačno vsa gospodinjstva v Občini Ig. Cena izvoda za naročnike je 1,80 EUR. 22. oktober 2021

Naslov uredništva: Mostiščar, Govekarjeva cesta 6, 1292 Ig
Telefon: 01 280 23 10
E-naslov: mostiscar@obcina-ig.si
Izdajateljski svet: Suzana Bratkovič Zavodnik, Zdravko Grmek, Mirko Merzel, Anton Modic, Franc Toni
Naklada: 2.700 izvodov
Ustanovitelj: Občinski svet Občine Ig
Izdajatelj: Občina Ig, Govekarjeva cesta 6, 1292 Ig

Uredniški odbor: Maja Zupančič, odgovorna urednica, Matjaž Zupan, namestnik odgovorne urednice, Gregor Bolha, Tina Škulj, Andreja Zdravje
Lektoriranje: Katarina Mihelič Bajt
Prelom: Camera, d. o. o., Ljubljana, tel. 01 420 12 00
Tisk: Present, d. o. o., tel. 01 427 22 79
Distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o.
Naslovnica: Primož Šenk

Uredniški odbor si pridržuje pravico, da prispevke primerno priredi za tisk tako po obsegu kot po izrazu. Rokopisov ne vračamo. Članki morajo biti opremljeni s podpisom avtorja.

Občinsko glasilo Mostiščar z občansko prilogo Uradne objave izdajatelja Občine Ig je na podlagi Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 35/2001) vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS pod zaporedno številko 354. ISSN 2350-4412 Mostiščar (tiskana izdaja), ISSN 2536-4111 Mostiščar (spletna izdaja)

Režijski obrat sporoča

Vodovod Golo - Zapotok

V prejšnji številki Mostiščarja smo pisali o aktivnostih na vodovodu Golo - Zapotok v mesecu juliju 2021 zaradi vonja po naftnih derivatih.

Zaradi dolgotrajnega obdobja brez padavin je bilo potrebno v mesecu avgustu na vodovodni sistem Golo - Zapotok dovažati vodo. Prepeljanih je bilo več kot 1.300 m³ vode.

Na sistemu Golo - Zapotok je bil od julija 2021 v veljavi ukrep varčevanja z vodo. Prepovedano je bilo zalivanje vrtov in pranje avtomobilov. Zaradi suše in dolgega obdobja brez padavin na sistemu Golo - Zapotok ni bilo možno z vrtinami in zajetjem Šumnik zagotavljati ustreznih količin načrpane vode glede na porabo, zato so vodo v vodohran Zapotok dovažali gasilci z gasilskimi cisternami. Voda se je odvezemala na hidrantu na Igu, zato je ob odvezemu prihajalo do nihanj tlaka v cevovodu na Igu.

Zahvala

Za pomoč pri številnih aktivnostih se zahvaljujemo prostovoljnemu gasilskemu društvu v naši občini, vodstvu Gasilske zveze Ig, občinskemu štabu civilne zaščite, Gobarsko mikološkemu društvu Ig, vzorčevalcem iz Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano ter prostovoljcem. Uporabnikom na vodovodnem sistemu Golo - Zapotok pa hvala za strpnost in razumevanje.

Obnovljen vodovod na Čolnarski ulici na Igu

Nova podoba Čolnarske ulice

Katja Ivanuš

V septembru je potekala obnova javnega vodovodnega omrežja in vodovodnih priključkov na Čolnarski ulici na Igu. Že pred obnovo in tudi med njo so bili na omrežju številni lomi cevovoda, kar kaže na to, da je bila obnova nujna.

Po obnovi se je na občinski cesti izvedla nova asfaltna prevleka.

Poškodba grabelj na čistilni napravi Ig

V nedeljo, 26. 9. 2021, je na čistilni napravi Ig prišlo do poškodbe grobih in finih grabelj zaradi večjih odpadkov, ki so prišli po kanalizacijskih ceveh na čistilno napravo. Okvara je bila hitro odpravljena, zato večjih motenj v procesu čiščenja ni bilo.

Ponovno pozivamo vse občane in lastnike objektov, da odpadki, kot so cevi, kartoni, olja in drug material, NE SODIJO V KANALIZACIJO.

Obnova vodovoda in izgradnja kanalizacije Iška vas-Iška

V začetku novembra 2021 se bo nadaljevala obnova vodovoda in izgradnja kanalizacije Iška vas-Iška. Dela se bodo izvajala od končne avtobusne postaje 19I proti naselju Iška - Mala vas (križišče za Gornji Ig) v letu 2021 in 2022. Predmet izgradnje so sanitarni kanal 0.1 v dolžini 60 m, ki povezuje tlačno vod 01 z obstoječo kanalizacijo v naselju Iška vas, sanitarni kanal 01-jug od črpališča Č1 do jaška RJ24. To je najdaljši kanal v tej fazi projekta, glavni kolektor odpadnih voda, ki zbira odpadno vodo na levem bregu reke Iške in poteka po regionalni cesti od avtobusne postaje v Iški vasi do odcepa za Gornji Ig. Iz črpališča Č1 vodi tlačni vod 01 pod strugo reke Iške v dolžini 20 m. Zgrajen bo tudi tlačni vod 01.1 od revizijskega jaška RJ22 v dolžini 20 m, da se priklop nanj umakne z regionalne ceste in bo služil za poznejšo priključitev odpadnih voda iz naselja Iška - Mala vas. Črpališče Č1 se bo vgradilo južno od mostu čez Iško, tik ob regionalni cesti in bo prečrpavalo komunalno odpadno vodo do obstoječega jaška fekalne kanalizacije pri končni avtobusni postaji v Iški vasi.

Vodovod se bo obnavljal hkrati z izgradnjo kanalizacije in po isti trasi od končne avtobusne postaje v Iški vasi do odcepa za Gornji Ig.

Trasa vodovoda in kanalizacije prečka vodotok Iška. Prečkanje bo na zahtevo soglasodajalcev na projektno dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja izvedeno s podvrtanjem vodotoka.

Hkrati z obnovo vodovoda bodo obnovljeni vodovodni priključki od javnega vodovoda do vodomernega jaška. Vodomerni jaški morajo biti izven objektov. Lahko so betonski z LTŽ pokrovom ali tipski vodomerni jaški. Trase vodovodnih priključkov bomo določili z lastniki objektov.

Lastniki objektov ob trasi izgradnje kanalizacije in obnovi vodovoda bodo pisno obveščeni o začetku izvajanja del ter o terminu pregledov vodomernih jaškov in tras vodovodnih priključkov.

V času gradnje je načrtovana delna zapore regionalne ceste, saj se bodo dela izvajala v levem pasu vozišča od končne avtobusne postaje v Iški vasi proti odcepu za Gornji Ig. Zaradi obnov priključkov objektov na desni strani ceste bodo tudi občasne kratkotrajne popolne zapore ceste.

Vse uporabnike ceste, po kateri bo potekala gradnja, prosimo za strpnost in razumevanje.

Katja Ivanuš,
vodja režijskega obrata

Opadki, kot so cevi, kartoni, olja in drug material, ne sodijo v kanalizacijo.

Tilen Pucihar

Popis vodomeroz izveden

Režijski obrat Občine Ig je v mesecu septembru izvajal letni popis vodomeroz po celotni občini. Če vas popisovalec ni našel doma, vaš vodomerni jašek pa je v objektu, vam je pustil sporočilo, na katerem je telefonska številca (01/2802-314) in elektronski naslov (rezijski.obrat@obcina-ig.si), na katere ste dolžni uporabniki javiti stanje oziroma odčitek na svojem vodomeru. Prav tako je veliko vodomernih jaškov zunaj objektov, vendar dostop do njih ni mogoč zaradi ograj. Tudi tem lastnikom objektov so bila puščena obvestila, nah sami javijo stanje vodomeroz.

Vsi, ki bi imeli kakršnokoli vprašanje glede popisa oziroma izdano položnico, naj pokličejo na telefon 01/2802-314, da lahko čim hitreje uredimo morebitne napa-

ke. Reklamacije sprejemamo v roku 8 dni po prejemu položnice.

Ob popisu vodomeroz je bilo ugotovljenih tudi veliko lomov in poškodb cevi od vodomera do objekta in po objektu, zato lastnikom objektov priporočamo, da mesečno javljajo stanja vodomeroz in se izogonejo visokim računom za porabljeno vodo.

Vse prejemnike obračunov komunalnih storitev s strani Občine Ig obveščamo, da imajo možnost prejemanja računov na naslednji način:

- **E-račun v vašo banko**
Račun vsak mesec prejmete neposredno v svojo elektronsko banko, za plačilo je potrebna vaša potrditev.
- **PDF-račun prejmete na vaš elektronski naslov**
Račune vam namesto po pošti pošiljamo po elektronski pošti na vaš mail. Če ste do zdaj prejeli račun v obliki položnice, prejmete položnico s QR-kodo tudi na mail.
V primeru, da se odločite za eno izmed zgornjih možnosti, jo sporočite na rezijski.obrat@obcina-ig.si.

 Režijski obrat,
Občina Ig

SKUPNA OBČINSKA UPRAVA - 5G

Skupna občinska uprava občin Grosuplje, Ivančna Gorica, Škofljica, Ig in Dobropolje | Taborska cesta 1, 1290 Grosuplje

MEDOBČINSKI INŠPEKTORAT

Tel.: 01/788-87-57, e-pošta: inspektorat@grosuplje.si

Uradne ure za stranke na sedežu Občine Ig:
ob ponedeljkih od 9. do 11. ure

Uradne ure po telefonu so:
od ponedeljka do petka od 8.30 do 9.30
Obrazci za pisne vloge, s katerimi se lahko stranke obračajo na medobčinsko inšpekcijsko nadzorstvo, se vlagajo po pošti, osebno v poslovnem času ali v elektronski obliki.

MEDOBČINSKO REDARSTVO

Tel.: 01/788-87-53, e-pošta: redarstvo@grosuplje.si

Uradne ure po telefonu za občane so
vsak dan od ponedeljka do petka od od 8.30 do 9.30

PODROČJE UREJANJA PROSTORA IN VARSTVA OKOLJA

Tel.: 01/788-87-59, e-pošta: jasmina.selan@grosuplje.si

Občina Ig Sprejemna pisarna

Uradne ure:

ponedeljek: od 8. do 12. ure
sreda: od 8. do 12. ure in od 13. do 17. ure
petek: od 8. do 12. ure

V sprejemni pisarni so vam na voljo splošne informacije, obrazci vlog in navodila za njihovo izpolnjevanje ter informacije o predpisanih prilogah.

Telefon: 01/280-23-00

E-pošta: info@obcina-ig.si

Urnik Zbirnega centra Matena

Letni čas (od aprila do oktobra):

sreda, 9.00–13.00 ter 15.00–19.00

Zimski čas (od novembra do marca):

sreda, 9.00–13.00 ter 14.00–17.00

Zbirni center Matena je odprt tudi vsako prvo soboto v mesecu od 9.00 do 12.00.

Če je ta dan praznik, je zbirni center zaprt.

Režijski obrat

Vodovod, kanalizacija – 24-urna dežurna služba:

041/408-407

Stanje vodomernega števca lahko sporočite:

- po telefonu: 01/2802-314
- po elektronski pošti: rezijski.obrat@obcina-ig.si
- prek elektronskega obrazca, ki ga najdete na www.obcina-ig.si

Objave Občine Ig v glasilu Uradni list Republike Slovenije

Od 15. 9. 2021 do 15. 10. 2021:

- Odlok o rebalansu proračuna Občine Ig za leto 2021, UL št. 161, 6. 10. 2021

Interpretacija biotske raznovrstnosti in dediščine kolišč na Ljubljanskem barju

Septembra 2019 je Občina Ig začela gradnjo interpretacijskega centra, ki obsega novogradnjo, rekonstrukcijo kašče, zunanjo in komunalno ureditev. Gradbena dela je izvajalo podjetje Resal d.o.o, načrt arhitekture pa Atelje Ostan Pavlin. Gradnja je bila končana v aprilu 2021, uporabno dovoljenje smo pridobili 31. 8. 2021. Po prejemu uporabnem dovoljenju je sledila določitev hišne številke, Govekarjeva cesta 5.

V teku so priprave za izvedbo stalne razstave o biotski

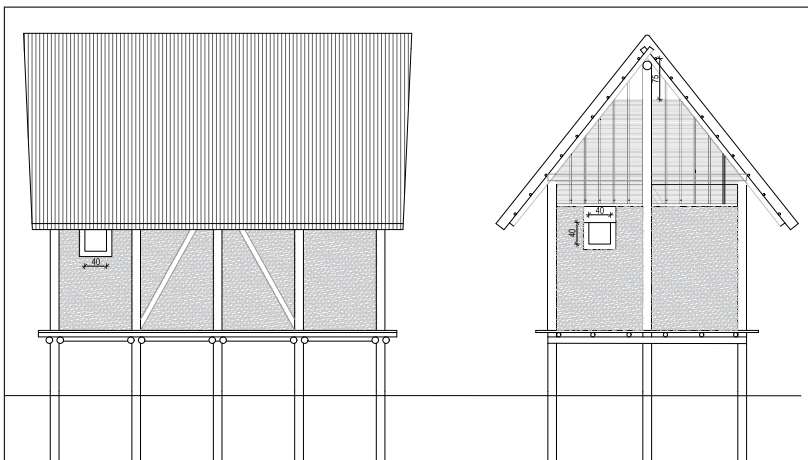
raznovrstnosti in dediščini kolišč na Ljubljanskem barju, ki bo zapolnila zgrajeni objekt. Vsebine zanjo pripravljata partnerja projekta ZRC SAZU in JZ KP Ljubljansko barje.

Drugi del projekta, gradnja koliščarske naselbine z ojezeritvijo in povezovalno potjo, je zapadel v čas epidemije, gradbeno dovoljenje smo prejeli aprila 2020, pravnomočnost junija 2020. Sledilo je projektiranje načrtov za izvedbo.

Za pridobitev izvajalca smo izvedli štiri javna naročila za gradbeno-obrtniška dela za

Interpretacijski center

Načrt za izgradnjo koliščarske kolibe

koliščarsko naselbino z ojezeritvijo in povezovalno potjo. Na zadnjem razpisu, za katerega je na 8. izredni seji občinski svet z rebalansom zagotovil zadostna sredstva, smo izbrali najugodnejšega izvajalca HIS d.o.o., ki bo gradnjo začel takoj. Konec gradnje je predviden konec maja 2022.

Občina Ig ima z Ministrstvom za kulturo podpisano pogodbo, v kateri je bil pred-

videni rok končanja upravičenosti stroškov do 1. oktobra 2021. Zaradi že omenjene epidemije smo z ministrstvom podpisali aneks k pogodbi za podaljšanje roka upravičenosti stroškov do 15. novembra 2022. Datum konca spremljanja operacije je 31. december 2027.

Natalija Skok, občinska uprava Občina Ig

Izbran izvajalec za izvedbo sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta

Občina Ig je konec leta 2015 objavila Sklep o začetku priprave Sprememb in dopolnitev Odloka o prostorskem redu občine Ig (Mostiščar, UO, št. 6, december 2015), s katerim je preko

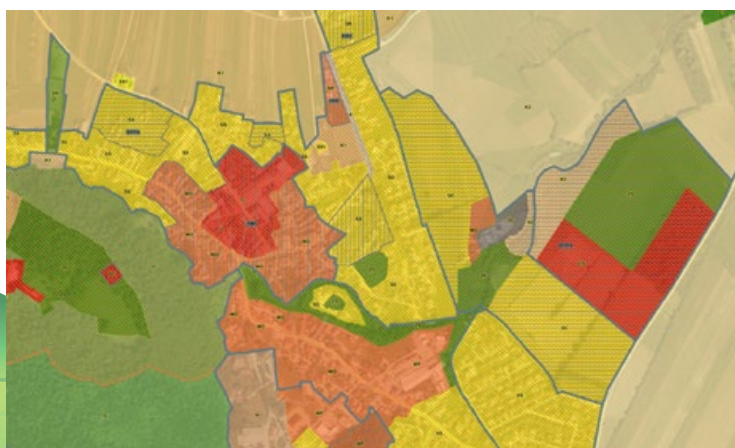
lokalnega časopisa in svetovnega spleta pozvala vse fizične in pravne osebe, da podajo sugestije in pobude za spremembo namenske rabe oziroma razvojne potrebe. V obdobju do 1. 1. 2016 smo prejeli

190 pobud, vključili pa smo še vse prejete pobude od 2012 do 2017.

V letu 2017 smo na podlagi prejetih pobud izdelali strokovno podlago Obravnava pobud za spremembo namenske rabe zemljišč v Strategiji prostorskega razvoja občine Ig in Prostorskem redu občine Ig, ki je bila predstavljena na 22. redni seji Občinskega sveta Občine Ig, kjer je bil sprejet sklep,

da se bo s postopkom nadaljevalo v letu 2019 oziroma ko bodo zagotovljena zadostna finančna sredstva.

Po tretjem objavljenem javnem razpisu za izbor izvajalca in na zadnji seji občinskega sveta sprejetem rebalansu so sredstva za podpis pogodbe zagotovljena. Najugodnejši izvajalec je Ljubljanski urbanistični inštitut, d.d., s katerim bo podpisana pogodba.

OPN Ig, izsek

Natalija Skok, občinska uprava

Novi upravljavec pokopališča Ig

Občina Ig je z mesecem oktobrom na podlagi pridobljenih ponudb podpisala pogodbo z novim upravljavcem pokopališča Ig, to so Pogrebne storitve Vrhovec, Suzana Vrhovec s. p., ki bodo od zdaj tudi kontakt za vse najemnike pri urejanju najemnikov groba, za vse postavitve ali obnove nagrobnih spomenikov.

Upravljavec pokopališča Ig
Kontaktni podatki: Pogrebne storitve Vrhovec, tel. št. 031/716-176

Dolgoletni upravljavki pokopališča Ig Silvi Dolinšek se ob tej priložnosti zahvaljujemo, saj je delo opravljala z vso zavzetostjo, skrbnostjo in odgovornostjo.

Vsi najemniki grobnih mest na vseh pokopališčih naše občine so skladno z Odlokom o pokopališkem redu na območju Občine Ig (Uradni list RS št. 24/2019) vsak poseg v grobno mesto dolžni prijaviti. Za vsako novo postavitve ali obnovo nagrobnega spomenika pa morajo, še preden kamnosek postavlja nagrobnik, pridobiti

pisno soglasje Občine Ig. Vsi nedovoljeni posegi in postavitve nagrobnikov brez predhodnega soglasja Občine Ig bodo sankcionirani skladno z Odlokom.

Strupena rastlina na grobovih

Pri pregledu urejenosti grobnih mest smo zasledili posebno na pokopališču Ig, da se je na posameznih grobovih razrasla rastlina, ki lahko povzroča alergije na koži. Imenuje se obrobljeni mleček (*Euphorbia marginata*). Naprošamo vas, da rastlino varno odstranite in s tem preprečite njeno nadaljnje širjenje na sosednje grobove in skupne poti.

Urejanje pokopališč in obiski grobov

Bližamo se prazniku dnevu spomina na umrle, s čimer bo povečan obisk naših pokopališč ter urejanje grobov.

Obrobljeni mleček

V zadnjem času opazimo, da so oskrunjena nagrobna obeležja ali nasadi in cvetje, kar je nedopustno. V sodelovanju z Medobčinskim inšpektoratom in redarsko službo bo povečan nadzor in predvidene so tudi visoke kazni za kršitelje. Na območju pokopališč je med drugim prepovedano odmetavati odpadke, ki niso nastali na pokopališču, prav tako ni dovoljeno vodenje živali.

Vse najemnike naprošamo, da pri presajanju upoštevajo pravila ločenega zbiranja odpadkov.

Pobuda za vse obiskovalce in najemnike grobov: Prižgimo svečo manj in svojim najdražjim poklonimo rajne lepe misel.

 Andreja Zdravje,
občinska uprava

S srcem na poti - brezplačni prevozi za starostnike

PROSTOFER
PROSTOVOLJNI ŠOFER

Kaj je Prostofer?

Prostofer je skovanka iz besed 'prostovoljni' in 'šofer'. Prostofer je projekt zavoda Zlata mreža.

Prostofer je trajnostni vseslovenski prostovoljski projekt za mobilnost starejših, ki povezuje starejše osebe, ki potrebujejo prevoz in ne zmorejo uporabljati javnih in plačljivih prevozov, s starejšimi aktivnimi vozniki, ki strani radi priskočijo na pomoč.

Številni starejši imajo velike težave s prevozi, sploh če so doma zunaj mestnih središč, kjer ni razvite avtobusne mreže. Tisti bolj oddaljeni se velikokrat ne morejo odpraviti po opravkih, kadar si želijo, temveč se prilagajajo možnostim oziroma času, ko jim lahko pomagajo družinski člani ali prijatelji. Nekateri uporabljajo taksi, vendar to pomeni dodatne stroške, kar je za številne prevelik finančni zalogaj, zato tovrstnih prevozov ne uporabljajo.

Komu je namenjen Prostofer?

Prostofer je namenjen vsem tistim starejšim, ki ne vozijo sami, nimajo sorodnikov in imajo nizke mesečne dohodka pa tudi slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi. Prostofer jim omogoča lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe, brezplačne prevoze do javnih ustanov, trgovinskih centrov ipd.

Zakaj Prostofer?

Brezplačni prostoferski prevozi starejšim omogočajo:

- večjo mobilnost,
- večjo socialno vključenost,
- medsebojno povezovanje,
- medsebojno pomoč,
- boljšo kakovost življenja v tretjem življenjskem obdobju,
- čim dlje lahko ostanejo doma (čim poznejši odhod v dom za ostarele).

Druženje in občutek kolidnosti igrajo pomembno vlogo pri aktivnem staranju.

Kako deluje Prostofer?

Uporabnik, ki potrebuje prevoz, pokliče na brezplačno številko. V komunikacijskem centru nato zabeležijo njegove podatke in lokacijo prevoza. Po prijavi prevoza klicni center obvesti prostovoljnega voznika o prevozu in to sporoči uporabniku, za katerega se opravi prevoz. Vozilo je zagotovljeno s strani občine, prav tako je poskrbljeno za zavarovanje tako voznika kot sopotnikov. Klicni center je na voljo za rezervacije prevozov vsak delovnik med 8.00 in 18.00, rezervacijo prevoza pa je treba najaviti vsaj 3 dni pred izvedbo storitve. Vozniki prostovoljci bodo prevoze opravljali od ponedeljka do petka med 8.00 in 16.00, izjemoma pa se lahko dnevi in ure tudi prilagodijo potrebam.

Kdo je lahko Prostofer?

Prostovoljni šofer je lahko vsak, ki ima veljavno vozniško dovoljenje in je v svojem pros-

tem času pripravljen pomagati tistim, ki potrebujejo prevoze. Vendar pa so prostoferji v resnici veliko več kot zgolj prostovoljni vozniki – svojim sopotnikom nesebično pomagajo tudi, ko ti izstopijo iz avta: pri zdravniku jih pospremi do čakalnice in počakajo nanje med pregledom, pomagajo nesti vrečke iz trgovine in jim priskočijo na pomoč pri vzpenjanju po stopnicah ... To so ljudje z velikim srcem, ki jemljejo svojo humanost za samozavezo in častno dejanje.

Kako postati Prostofer?

Vozniki, ki želijo postati prostoferji, naj to sporočijo na Občino Ig (Polona Skledar, tel. 01/28 02 310, e-pošta: polona.skledar@obcina-ig.si).

Prostofer bo uporabnikom v občini Ig na voljo predvidoma v začetku leta 2022, o čemer vas bomo obvestili tudi v Mostiščarju.

 Polona Skledar,
občinska uprava

Aktivnosti svetniške skupine SDS

Občinski svetniki smo se od zadnjega junija 2021 sestali na treh izrednih sejah občinskega sveta. Glavna tema teh izrednih sej je projekt Na-kolih. To je projekt, o katerem je v enem od Mostiščarjev župan Janez Cimperman že precej pisal. Projekt je za Občino Iga in njeno prepoznavnost s stališča kulture, zgodovine, turizma in prometa zelo pomemben. Mnogo srednjih šol dijake vodi na ekskurzije in ogled starih koliščarskih naselbin po Evropi. Zakaj jih ne bi vodili k nam, v našo občino, in mladim ljudem pojasnili, da so koliščarji v času med štiri in dva tisoč let pred Kristusom živeli tudi pri nas, prav na območju naše občine, na Ljubljanskem barju. Projekt je dobrodošel in prav je, da napnemo vse sile, da tudi uspe in zagleda

luč sveta. Vendar pa svetniki svetniške skupine SDS Iga opozarjamo na kar nekaj nepravilnosti pri izvedbi projekta. Po prvotnem terminskem načrtu bi moral projekt zaživeti že letos, in sicer 1. oktobra 2021. Tak terminski načrt je bil potrjen, ko smo kandidirali za evropska nepovratna sredstva preko Ministrstva za kulturo. Svetniki SDS Iga projekt podpiramo, ker smo prepričani, da je dober prav iz zgoraj navedenih razlogov. Na vseh sejah do zdaj smo vedno glasovali za predloge, ki jih je v zvezi s tem pripravila občinska uprava z županom na čelu. Potrjevali smo proračune, v katerih so se zagotavljala sredstva za izvedbo projekta. Hkrati pa menimo, da je projekt nerodno voden in da vodenje ne izpolnjuje v začetku (še v prejšnji sestavi občinskega sveta) sprejetega

terminskega načrta. Resnici na ljubo je med izvedbo projekta izbruhnila epidemija covida-19 in s tem tudi vse posledične težave, kar se tiče cen gradbenih materialov. V času epidemije, ko so bile vse socialno-družbene možnosti v naši državi okrnjene, je gradnja Interpretacijskega centra v centru Iga potekala skorajda nemoteno. Stvari so se zataknille pri razpisih in izvedbi načrta izgradnje koliščarske naselbine na barju. Kar trije razpisi za izbiro izvajalca niso bili uspešni, saj je bilo zagotovljenih premalo sredstev in so ponudbe izvajalcev močno presegle z javnim razpisom predvideno višino. Občina je zaprosila za podaljšanje temina za izvedbo projekta za eno leto, do konca novembra 2022. Upamo, da bo to podaljšanje dovolj. Svetniki SDS Iga smo namreč menili, da

bi lahko zaprosili za podaljšanje za dve leti, do takrat, ko se konča ta finančna perspektiva.

Glede na to, da epidemija popušča in se življenje vrača v precej normalne tirnice, vas svetniška skupina SDS vabi na obiske in predloge, in sicer vsak prvi torek v mesecu od 18.00 do 19.00 v Medgeneracijskem centru na Igu. Pristrčno vabljeni. Lahko pa nam tudi pošljete svoje mnenje ali predloge za morebitne probleme, ki jih opazite v naši občini, na e-naslov: mirko.zate@gmail.com.

SDS

 Mirko Merzel,
vodja Svetniške skupine SDS

Gradimo Slovenijo

Od nastopa Vlade RS pod vodstvom Janeza Janše spremljamo velika vlaganja v enakomerni razvoj Slovenije. V začetku letu je bil objavljen razpis za investicije v vrtce in šole v obdobju 2021–2024, za katerega je bilo predvidenih dobrih 40 mio eur. Izbranih je bilo 26 projektov, vsi ostali pa bi, če ne bi zagotovili več sredstev, iz sofinanciranja izpadli. Poslanke in poslanci koalicije smo zahtevali sestanek, na katerem smo predstavili težave, s katerimi se srečujejo občine na področju investicij v šolsko infrastrukturo, saj že dobro desetletje ni bilo nobenega državnega razpisa in so bile občine prisiljene same financirati te projekte, med njimi tudi naša. Po dogovoru se je zagotovilo dodatna sredstva, tako da bodo sofinancirani vsi projekti, ki so bili prijavljeni na razpis. Tako tudi prizidek

k Vrtcu Iga, s katerim bi pridobili 4 dodatne oddelke. Odobrena so bila sredstva v višini 362.196,64 eur.

Kot sem že večkrat omenila, potekajo na Pungartu arheološka izkopavanja, ki jih je Ministrstvo za pravosodje dolžno izvesti zaradi predvidene gradnje novega ženskega zapora. V zvezi s tem sem ministru za kulturo Vasku Simonitiju postavila ustno poslansko vprašanje in povedal je, da gre res za izjemno arheološko najdišče z izjemnimi najdbami. Arheologi so pridobili mnogo novih informacij o življenju v Sloveniji v obdobjih med 8. in 6. st. pred Kristusom. Minister je poudaril, da se bodo na Ministrstvu za kulturo zavzemali za to, da arheološko najdišče ohranimo za študijske in turistične namene, in bo predlagalo Ministrstvu za pravosodje, da ponovno proučijo smiselnost

gradnje na tem mestu oz. poiščejo primernejšo lokacijo. Na to sem opozarjala tudi sama, ne le kot poslanka, pač pa tudi kot predsednica Društva Fran Govekar Iga in svetnica SDS v občinskem svetu. Celotno vprašanje in odgovor lahko preberete na moji FB-strani.

Nekaj zapletov je tudi pri projektu Na-kolih oz. koliščarskem muzeju. Za drugo fazo – ojezeritev in izgradnjo kolišča v naravni velikosti – je bilo predvidenih premalo sredstev, poleg tega se dražijo les in ostali materiali, ki so potrebni za izgradnjo, neuspešnih pa je bilo tudi več javnih razpisov za izbiro izvajalca. Trudim se, da pridobimo dodatna sredstva s strani SVRK-a ali Ministrstva za kulturo. Težava je, ker se perspektiva 2014–2020 izteka in so sredstva praktično porabljena.

Pred nami je sprejemanje Proračuna za leto 2022 in

2023, ki napoveduje dodatna sredstva za občine. Predlog je, da se povprečnine za občine za leto 2022 dvignejo na 645 eur, v letu 2023 pa na 647 eur. Več sredstev za občine pomeni, da se bo lahko več investiralo. Oba dokumenta prinašata tudi druga potrebna sredstva za mnoge investicije, ki jih načrtujemo tudi v naši občini.

 Alenka Jeraj,
poslanka v Državnem zboru RS

Za vse informacije sem na voljo na 01/478-95-80 ali GSM: 051/374-475. Lahko se mi oglasite po e-pošti: alenka.jeraj@dz-rs.si. Lahko obiščite mojo Facebook stran, kjer objavljam aktualne misli in vse o svojem delu v DZ.

Intervju z novo ravnateljico Vrtca Ig

V tokratni številki Mostiščarja predstavljamo novo ravnateljico Vrtca Ig Matejo Moškrič. Obiskali smo jo na njenem delovnem mestu, saj jo želimo поблиže spoznati in jo predstaviti bralcem.

Se nam najprej predstavite, od kod prihajate, kaj ste po izobrazbi?

Najlepša hvala za priložnost, da se lahko predstavim vsem bralcem vašega glasila. Sem Mateja Moškrič in prihajam iz Ljubljane. Sem mama trem že skoraj odraslim hčerkam ter velika ljubiteljica živali in rastlin. Po poklicu sem diplomirana vzgojiteljica predšolskih otrok. Zavedam se, da sem v poklicu, kjer skrbimo za najbolj ranljivi del populacije. Zato je prav, da damo vse od sebe ter našim otrokom ponudimo čim boljše pogoje za preživljanje časa, ko so starši na delu. Vesela sem, da sem dobila priložnost, da bom lahko tudi sama vplivala na to, da otrokom priskrbimo najboljše pogoje za odraščanje.

Kako ste začeli svojo poklicno pot?

V skupno dvajsetih letih delovne dobe sem bila zaposlena v različnih podjetjih, kjer sem opravljala delo obračunske referentke, tajnice, računovodkinje, vodje in direktorice podjetja. Tako sem pridobila veliko znanj na področju ekonomije. Svoje delo sem imela rada, vendar sem se ves čas spogledovala s poklicem pedagoga, zato sem zaposlitev poiskala v vrtcu. Od leta 2015 sem zaposlena v Vrtcu Ig, kjer sem do zdaj opravljala naloge vzgojitelja predšolskih otrok. V okviru zaposlitve sem pridobila veliko delovnih izkušenj. Nenehno se izobražujem na področju predšolske vzgoje in z veseljem proučujem strokovno literaturo. Leta 2010 sem uspešno opravila strokovni izpit za strokovne delavce na področju vzgoje in izobraževanja. 1. 7. 2020 sem pridobila naziv svetovalka. Zdaj pa se neizmerno veselim ravnateljstva v našem vrtcu.

Kdaj ste vedeli, da bo delo z otroki vaš poklic?

Že od nekdaj me zanimajo otroci. V njihovi družbi sem srečna in čutim, da mi tudi oni sledijo. Vseeno sem na začetku svoje poslovne poti pristala v gospodarstvu. Ko sem v vrtec uvajala svojo najmlajšo hčer, sem sedela sredi igralnice. Hčerka se je odšla igrati na drugi konec, pri meni pa se je zadrževala večina ostalih otrok. Takrat sem začutila, da je to to. Da je to poklic zame. Takoj sem se vpisala in opravila prekvalifikacijo ter postala pomočnica vzgojiteljice. Poiskala sem službo v vrtcu in odšla študirat v Koper. Vse izpite sem opravila v prvem roku in koliko hitro se je dalo, diplomirala. Delo v vrtcu me je že od začetka izpolnjevalo in vem, da počnem to za kar sem poklicana.

Ali nam lahko zaupate kakšno dogodivščino ali anekdoto, ki so vam jo zagodli otroci?

Delo v vrtcu vsakodnevno ponuja neskončno število dogodivščin z našimi malčki. Zdaj se mi pred očmi rišejo vsi tisti nasmeški in iskrivi pogledi malčkov, ko nam kaj ušpičijo. Velikokrat so me nasmejali, včasih nagnali strah v kosti, me raznežili in mi polepšali dan. Zares ne morem izpostaviti samo enega dogodka, saj se v vrtcu prav vsak dan zgodi nekaj posebnega.

Katere so po vašem mnenju najpomembnejše naloge ravnateljice v vrtcu?

Menim, da je moje osnovno poslanstvo zagotavljati pogoje dela vzgojiteljicam, da lahko najbolj optimalno skrbijo in vzgajajo otroke. Kot povsod smo tudi mi omejeni s finančnimi sredstvi, a verjamem, da se da z dobro voljo in dobrim menedžmentom narediti veli-

Mateja Moškrič, nova ravnateljica Vrtca Ig

ko za dobrobit našega vrtca. In to je zdaj moja najpomembnejša naloga v vlogi ravnateljice Vrtca Ig.

Kje vidite možnosti izboljšave zakonodaje na področju predšolske vzgoje?

Zakonodaja na področju predšolske vzgoje ni slaba. Menim, da smo vrteci ena srečnejših vej v vzgoji in izobraževanju, saj imamo dovolj proste roke pri delu z otroki. Vesela sem, da se zaupa v delo vzgojiteljic, in zdi se mi prav, da se jim še naprej prepušča avtonomnost. Tako imamo priložnost, da svoje delo prilagajamo skupini in otrokom, ki so vsak svoj individuum. S tem imajo otroci možnost, da razvijejo potenciale. Želela bi si le prilagoditve pri številu otrok v skupinah, saj je delo s takim številom otrok včasih zelo zahtevno. Verjamem, da bi to neposredno vplivalo na še veliko bolj kakovostno delo z otroki.

Koliko lahko ravnatelj vpliva na kvaliteto dela in spremembe v vrtcu?

Ravnatelj ima bistveno vlogo pri omogočanju pogojev in pri oblikovanju dela v vrtcu. Na podlagi 49. člena ZOFVI vidimo, da opravlja 46,6 % svojega dela kot management (načrtovanje letnega delovnega načrta, organizira dogodke, nadzira izvajanje dela skladno s pravom in določenimi standardi, skrbi za pogoje dela, kakovost, za interno komuniciranje, predstavljanje vrtca in stike z okoljem ter sodeluje z ustanoviteljem), 43,4 % svojega dela pa se navezuje na vodenje (načrtuje profesionalni razvoj delavcev zavoda, ureja urnike, spremlja in opazuje strokovno delo v oddelkih, motivira, poverja in odloča, skrbi za kakovostno izvedbo kurikula, vodi letne razgovore, različne sestanke ...). Ravnatelj skrbi za dobre materialne pogoje dela in vodi svoje sodelavce pri pedagoškem delu. Zato ima resnično neskončno možnosti in se trudi po svojih najboljših močeh, da iz virov, ki jih ima, naredi največ, kar lahko, da otrokom in njihovim staršem nudi res kakovosten vrtec. V našem vrtcu imamo še veliko neizkoriščenih zmo-

gljivosti, in obljubim vam, da jih bom izkoristila v največji možni meri.

Koliko avtonomije imajo vzgojitelji pri svojem strokovnem delu?

Trenutno veljavni Kurikulum za vrtce iz leta 1999 (novi je v pripravi) vzgojiteljem v veliki meri dovoljuje avtonomnost pri svojem delu. Upam in si želim, da bo tako tudi pri njegovi prenovi. Dejstvo je namreč, da so otroci v vrtcu v svojem zgodnjem obdobju odraščanja, ki pa je za vsakega otroka drugačno. Prav je, da imamo v vrtcu možnost razvijanja otrokovih potencialov na način, ki vsakemu posamezniku najbolj ustreza. Naše vzgojiteljice so izredno strokovne, predane svojem delu, in vem, da delajo dobro in v prid vsakega posameznega otroka. Resnica pa je, da je njihovo delo izredno težko, saj imajo skupino otrok, v kateri nihče od otrok ne sme biti prezrt, skupina pa mora vseeno funkcionirati kot ubrana celota. Zato je prav, da se na glas pove, kako zahtevno delo opravljajo naše vzgojiteljice.

Kako vidite vlogo ravnateljice vrtca v sodelovanju z lokalno skupnostjo?

Sama se čutim kot vezni člen med vrtcem in lokalno skupnostjo. Vrtec obiskujejo otroci iz občine in bližnje okolice. Prav je, da jim ponudimo priložnosti, da dobro spoznajo svoje okolje in so nanj ponosni. Občina Ig je namreč kljub svoji majhnosti izredno zanimiva občina, ki ima pestro zgodovino, čudovito, unikatno naravno okolje in pa izredno veliko društev in različnih dogodkov, za katere je prav, da jih spoznajo tudi otroci. Zato je moja naloga, da se povežem z lokalno skupnostjo in da najdemo načine, da se ta vključi v naš vsakdan in obratno. Tudi vrtec si želi biti del delovanja lokalne skupnosti Občine Ig.

Kateri so vaši največji izzivi, s katerimi se kot nova ravnateljica soočate?

Kot človek sem vedno ljubila izzive. Že na samem za-

četku, ko sem spogledovala z idejo kandidiranja za ravnateljico vrtca, sem vedela, da me jih čaka cela vrsta. A mi ni težko. Svoje delo opravljam z velikim zanosom. Trenutno se v največji meri posvečam proučevanju finančnega stanja našega zavoda in zakonskim možnostim, da svojim sodelavkam omogočim pogoje za še večjo avtonomijo njihovega dela. Ko mi bo uspelo dovolj raziskati ti dve področji, bom imela krila, da lahko skupaj s sodelavci poletimo.

Kako se počutite kot ravnateljica podeželskega vrtca? Ali kaj pogrešate, kaj bi dopolnili, popravili ...?

Biti ravnateljica podeželskega vrtca ima izredno veliko pozitivnih lastnosti. Verjamem, da se kot vrtec lahko zelo kakovostno povežemo s svojo okolico, ki je preprosta, topla, in to, da se prebivalci poznajo med seboj, prinaša še posebej pozitivno energijo. Prav tako je ključnega pomena za razvoj otrok stik z naravo, ki pa jo je v naši okolici v izobilju. Naša občina je v neposredni bližini mestne občine Ljubljana. Tako lahko, predvsem ker smo povezani z mestnim avtobusom, izkoristimo tudi potenciale te občine. Zato sama ne pogrešam prav ničesar in sem zadovoljna, da je naš vrtec v tako prijetnem okolju.

Korona čas je spremenil tudi varstvo otrok v digitalni svet, kakšno je vaše mnenje glede varstva otrok v korona času?

Na srečo se digitalnemu svetu v veliki meri ni uspelo dotakniti življenja otrok v vrtcih. Naše delo namreč kljub vsemu temelji na fizičnem stiku in bližina je temelj delovanja vrtca. Zato smo tudi v času epidemije delovali v naših normalnih okvirih. Trudili smo se izogibati druženju med skupinami, zato smo ustvarjali 'mehurčke'. V skupinah smo dejavnosti izvajali kot po navadi. Smo pa neizmerno hvaležni, da se nam je prislunilo in smo smeli v stik z otroki prihajati brez mask. Digitalizacija, ki se je dogajala okrog nas,

Vrtec Ig ob Cesti na Kurešček

smo vseeno izkoristili v svoj prid in zdaj poskušamo preko nje promovirati naš vrtec. Vzpostavili smo YouTube kanal, kjer so objavljeni posnetki vzgojiteljic, namenjeni otrokom (branje pravljic, različne predstave, obisk Božička ...). Prav tako imamo sedaj tudi Facebook profil, kjer lahko vsakdo spremlja naše dogajanje v vrtcu. Zato vabljeni, da nam sledite.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost Vrtca Ig?

Vrtec Ig ima neizmerne potenciale, ki jih bomo z gotovostjo izkoristili. Že v tem mesecu sva s pomočnico Majo Čuden pošteno zavihali rokave, uspelo nama je narediti že kar nekaj korakov. Želiva si, da bodo imeli otroci veliko možnosti in izbire pri preživljanju časa v vrtcu in samem odraščanju.

Trenutno smo v nekakšni rekonstrukciji vrtca, saj je nujno potrebno, da vanj zaveje bolj domače vzdušje. Naredili smo večji poudarek na dekoraciji vrtca. Načrtujemo opremiti vrtec z živalmi in rastlinami. V naših vrstah smo že imeli na obisku terapevtskega psa. Igralnice bomo opremili z večjim številom knjig v knjižnih kotičkih in pa predvsem s kakovostnimi igračkami. Na igriščih si želimo dodatnih spodbud za gibalni razvoj otrok in verjamemo, da jih lahko kar nekaj naredimo tudi sami. Vzgojiteljicam smo dali možnost, da skupina prenoči v vrtcu. Dali smo možnost uporabe mestnega avtobusa, ki je za otroke brezplačen. Za plačilo prevoza in pogoja PCT strokovnih delavk bo poskrbel vr-

tec. Za otroke načrtujemo veliko dodatnih dejavnosti, kot so plavanje, smučanje, plezanje ... Imam neomejeno število idej, kako se da izboljšati kakovost dela v našem vrtcu.

Želiva si narediti vrtec tak, da bodo o tem, kako lepo so se imeli pri nas, govorile še generacije otrok. Prav je, da se v našem vrtcu dobro počutijo otroci in starši ter da je na nas ponosna vsa Občina Ig.

Kakšno je vaše sporočilo otrokom, staršem in vzgojiteljem?

V letošnjem in vseh bodočih šolskih letih si želimo, da vrtec zaživi tudi navzven. Med drugim bi želeli tudi okrepiti sodelovanje s starši. Pripravili bomo zanimive delavnice, izobraževanja in druženja s starši. Eden večjih bo tudi novoletni bazar, kjer bomo zbirali sredstva za Sklad vrtca. Želimo si, da bi se nam starši pridružili v čim večjem številu, saj je za organizacijo teh dogodkov potrebno resnično veliko truda s strani vzgojiteljic in ostalih sodelavcev. Zato vljudno vabljeni!

Imate še kakšno sporočilo za bralce lokalnega glasila Mostiščar?

Spoštovani bralci. Veseli me, če sem vas prepričala, da smo dober vrtec. Vabim vas, če vidite možnost, da bi lahko tudi vi sodelovali z našim zavodom, da se nam oglasite. Odprti smo namreč za različna sodelovanja. Mi pa se bomo potrudili, da boste čisto vsi ponosni na nas.

 Andreja Zdravje

Priveditev v Petelinovih dolinah

Praporščaki

Slavnostni govornik Jože Hartman

»Mnogo trpljenja in gorja, bede in pomanjkanja je bilo usojeno hribovcem izpod Mokrca in Kureščka, mnogo žrtev je terjala revolucionarna preteklost od njih. Veliko mater je v vihri osvobodilne vojne izgubilo svoje može, sinove in hčere, veliko je bilo otrok, ki niso imeli možnosti uživati topline doma in se sedaj le bežno spominjajo domače hiše, očeta, matere, bratov in sestra.«

Citat iz knjige Ludvika Goloba, Ljudje izpod Mokrca in Kureščka 1941-45

Društvo Odmev Mokrca je 19. 9. 2021 v spominskem parku Petelinovih dolinah organiziralo tradicionalno vseslovensko spominsko srečanje ob 79. obletnici ustanovitve prvih slovenskih partizanskih udarnih brigad. V naših krajih so bile ustanovljene Tomšičeva, Šercerjeva, Ljubljanska, Cankarjeva, Gubčeva, Levstikova, Bračičeva, Krimskega odreda itd. Med drugo svetovno vojno so se na območju Mokrca ljudje združili in ustanovili partizanske udarne brigade z namenom, da se uprejo okupatorju – italijanskemu in nemškemu fašizmu. Na območju Mokrca je jeseni 1941 nastal sprejemni center za partizanske prostovoljce, ki ga je leta 1942 uničila italijanska vojska. Ker je bilo območje Mokrca strateškega pomena, so se aktivnosti Osvobodilne fronte nadaljevale in 6. 10. 1942 je bila ustanovljena Šercerjeva brigada. Aprila 1943 so na tem območju potekali hudi boji, v katerih so partizanske barake zasedli Italijani. Partizani se niso vdali, pozneje so tu

vzpostavili partizansko bolnišnico, ki jo je žal še istega leta odkrila nemška vojska in pobila 30 ranjencev.

Na proslavo v Petelinove doline so se nekateri odpravili tudi peš z Golega. Gre za tradicionalni pohod, ki se ga udeleži lepo število ljudi. Proslava Mi pa nismo se in se ne bomo uklonili se je začela s prihodom zastavonoš in pohodnikov na prizorišče in pozdravnim nagovorom predsednika Društva Odmev Mokrca Jurija Kogejja. Program proslave je pripravila Mojca Poredoš, izvedli pa so ga PPZ, pevka Jasna Martinjak ter voditelja in recitatorja Lina Potočki Vozny in Urban Pipan. Slavnostni govornik, podpredsednik ZB Ljubljana Jože Hartman se je v svojem govoru poklonil vsem žrtvam druge svetovne vojne na tem območju in tudi na območju celotne Slovenije. Poudaril je, da je slika današnjega časa precej temačna, da gre za hudo dekadenco vrednot. Iz srca in duha svobode je Partizanski pevski zbor zapel nabor partizanskih pesmi, ki so naše prednike spremljale na nji-

hovem pogumnem koraku k svobodi. Partizanska pesem je nastala v času okupirane Slovenije na slovenskem ozemlju in v okupiranem zaledju. Gre za borbene, budniške, puntarske, delavske, revolucionarne, protifašistične pesmi. Kot zanimivost lahko dodamo, da je v letih 1941-45 skoraj 50 slovenskih skladateljev partizanov ustvarilo okoli 300 zborovskih skladb, 80 samospevov in 100

inštrumentalnih del, skupaj skoraj 500. Številne pesmi so odmevale v Petelinovih dolinah in spet je bilo čutiti pridih svobode, ki so nam jo v hudih bojih izborili naši predniki.

Zahvaljujemo se vsem, ki so pomagali pri organizaciji in izvedbi prireditve.

 Društvo Odmev Mokrca

Spoštovani ljubitelji zgodovine in Ljubljanskega barja!

Vabljeni na predavanje z naslovom

IZLET V POLPRETEKLO ZGODOVINO IGA

Predavala bo: dr. Jelka Piškurić
iz Študijskega centra za narodno spravo

Predavanje bo v četrtek, 28. oktobra 2021,
ob 19.00 v dvorani Centra Ig.

Na predavanju bodo predstavljene življenjske razmere in razvoj Iga v prvih letih po koncu druge svetovne vojne, sprehodili pa se bomo tudi skozi postopen razvoj vasi v naslednjih desetletjih. Večinoma kmečko prebivalstvo je od začetka živelo skromno, soočalo se je s težavami v preskrbi in zahtevami obvezne oddaje. Na nadaljnji razvoj vasi so vplivali tudi politično naravnani ukrepi nove ljudske oblasti: zaplembe, agrarna reforma in nacionalizacija. Od šestdesetih let lahko počasi sledimo modernizaciji vasi, ki pa je v razvoju vedno zaostajala za sosednjim glavnim mestom.

KNJIGA BO NAPRODAJ PO PROMOCIJSKI CENI 25 EUR.

Vabljeni!

Kolesarjenje po Kramarjevi poti

V nedeljo, 26. septembra 2021, smo ob 14.00 v Društvu Fran Govekar Ig organizirali že tradicionalno kolesarjenje po Kramarjevi poti. Startali smo na Igu, nato pa se odpeljali v Mateno, mimo Kramarjeve rojstne hiše do obnovljene in urejene podružnične cerkve sv. Mohorja in Fortunata. Prijazno nas je sprejela in postregla oskrbnica cerkve Lojzka Petek.

Današnja cerkev ima začetke v visokem srednjem veku. Arheološke raziskave so na tem mestu sicer potrdile prisotnost poselitve že v rimski dobi. V cerkvi je vzdanih več manjših ostankov rimskih spomenikov (danes so večinoma skriti pod fasado ali shranjeni v lapidariju v Iški vasi). Posvečena je sv. Mohorju in Fortunatu – bila sta oglejska svetnika in mučenca, Mohor naj bi bil po tradiciji prvi oglejski škof, Fortunat pa njegov diakon. Najstarejši del cerkve je ladja. V južni steni je ohranjen gotsko zašiljen portal in nekdanji stranski vhod v cerkev, nad katerim je preprost relief Kristusa iz 15. st. Na zunanjsčini so vidni sledovi srednjeveških fresk. V baroku je bila cerkev delno predelana in posodobljena. V notranjosti sta od opreme najkakovostnejša stranska oltarja – gre za tip

t. i. zlatih oltarjev, ki so značilni za 17. stoletje. Levo je oltar sv. Florjana, desno oltar, posvečen Mariji – Žalostni materi božji. Prvotno je bil tu oltar sv. Andreja. Glavni oltar je iz 2. polovice 18. stoletja, v katerem sta v osrednji niši kipa zavetnikov cerkve.

Pot smo nadaljevali skozi Brest, mimo pokopališča v Tomišlju, kjer je pokopan Franc Kramar, do cerkve Rožnovenske matere božje v Tomišlju. Pričakal nas je župnik Frančišek Jerant in nam predstavil cerkev ter osvetlil Kramarjevo delo v Tomišlju, kjer je bil nekaj časa organist.

Nato smo se skozi Vrbljene odpeljali do Strahomera do Kramarjeve hiše, v kateri je živel z družino do smrti. Stopili smo še do cerkve sv. Jakoba.

Začetki cerkve sodijo v srednji vek, saj je znan podatek, da je bila cerkev ob koncu 15. stoletja ponovno posvečena. Najstarejši znani ostanki sodijo na začetek 15. stoletja – to so poslikave na zunanjsčini. Iz tega časa je ohranjen tudi kamnit kip zavetnika cerkve sv. Jakoba, ki je del stalne razstave Narodne galerije v Ljubljani. Tudi v strahomersko cerkev je bilo vzdanih več ostankov rimskih spomenikov (danes so shranjeni v lapidariju v Iški vasi).

Kolesarji

Irena Trček

Sv. Jakob je bil apostol, njegove relikvije hranijo na severovzhodu Iberskega polotoka v Santiagu de Composteli, ki je eno najbolj znanih romarskih središč v Evropi. Sv. Jakob zato velja za zavetnika romarjev. V notranjosti je na severni steni ohranjena poznosrednjeveška poslikava, kjer takoj prepoznamo motiv Pohoda in poklona sv. treh kraljev. Poznejše prezidave so del poslikav uničile. V baroku je bila cerkev predelana. Sredi 17. stoletja so ji prizidali nov prezbiterij. Verjetno so ob tej priložnosti naročili tudi nov oltar – tudi ta je, tako kot stranska oltarja v Mateni, tip zlatega oltarja. Na sredini prepoznamo sv. Jakoba.

Na južni strani je bila prizidana kapela sv. Antona Padovanskega – oltar datira v prva desetletja 18. stoletja. Značilno za tisti čas je bilo bogato okrasje oltarja.

Naše kolesarjenje se je končalo na začetni postaji.

Hiša v Strahomerju, kjer so živeli Kramarjevi.

Zakaj kolesarjenje po Kramarjevi poti? Kdo je Franc Kramar?

Rodil se je 27. septembra 1890 v Mateni, umrl pa 9. novembra 1959. Kot 16-letni fant je nastopil službo začasnega organista na Igu, nato je s 17 leti zložil 40 svetnih napevov z naslovom Ižanski odmevi. Leta 1906 je začel urediti velikopotezni načrt za zbiranje ljudskega pesemskega izročila po vseh deželah takratne Avstrije. Bil je med najbolj vestnimi zapisovalci. S kolesom, vlakom ali peš je prekriziral Slovenijo po dolgem in počez in od leta 1908 do junija 1914 zapisal 4.740 ljudskih pesmi. Začel je v domačem okolju, na Ižanskem, kjer je zapisal kakšnih 800 pesmi. Samo njegov oče mu jih je zapel 100.

V društvu želimo ohraniti spomin na delo in znanega Ižanca, zato se v njegov spomin na Igu imenuje ulica. Društvo Fran Govekar pa v njegov spomin organizira tradicionalno kolesarjenje.

Mateja Jere Grmek

Jesensko srečanje paraplegikov na Ižanskem

Na ogledu razstave o koliščarjih

Druženje v Vrbljenah

Letošnje težko pričakovano jesensko srečanje smo pripravili 18. septembra 2021 v Občini Ig. Začelo se je ob 11. uri z ogledom razstave Koliščarji na Igu, ki sta jo vodili predsednica Kulturnega društva Fran Govekar Alenka Jeraj in njena mati. Po ogledu in zanimivi predstavitvi koliščarjev smo se napo-

tili do Hipodroma Vrbljene v bližini Iga, kjer smo imeli osrednje srečanje. Najprej nas je nagovorila predsednica društva Mirjam Kanalec, nato pa nam je dobrodošlico zaželela Alenka Jeraj in navedla predstavo skupine otrok kulturnega društva Fran Govekar. Na srečanje je prišel tudi župan Občine Ig Janez

Cimperman, ki je nagovoril vse prisotne in v pozdravnem nagovoru predstavil nekaj zanimivosti občine z najkrajšim imenom v Sloveniji.

Dobrote na žaru je res odlično pripravil Tomaž Demšar in z njimi smo razveselili člane. Pogovora, smeha, dobre hrane in pijače ni zmanjkalo, poskrbeli pa smo tudi za raz-

vedrilni program, v katerem je navdušil Moški pevski zbor, prav tako iz njihovega kulturnega društva.

Kljub omejitvam in ukrepom smo veseli, da nam je uspelo izvesti srečanje, pa čeprav je bilo v manjši skupini.

 Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine

➤ KULTURA

Govekarjev večer

Vponedeljek, 26. 9. 2021, je bil gost Govekarjevega večera Janez Mulej, pranečak in oskrbnik Jalnove rojstne hiše in pripovedovalec Jalnovega življenja. Hiša je bila odprta leta 1997 in ima bogato zbirko iz življenja in dela pisatelja. In kaj pravi pisatelj Janez Jalen o sebi?

»Sem puntar bil rojen, bom puntar ostal, po svoje sem hodil, po svoje gvavtvov. So srne sestrice in gams mi je brat, lisjak mi pa hodi na rob praga »srat«. Pa brnem ga doli, sušiti pustim, če s črko ne zmorem, naj z drekom učim? Je žalostna zgodba, človeka

je sram, zato tele bajte za ves svet ne dam.«

V teh verzih pisatelj pove o sebi skoraj vse. Bil je ljubitelj lepe narave in živalskega sveta, zelo navezan na domače okolje, predvsem pa ljubitelj lepe slovenske besede. V bran slovenskemu jeziku je bil vedno pripravljen zavihati rokave. V življenju je pogosto naletel na težave, zato mu je njegov puntarski značaj prišel še kako prav. Med prijatelji je bil znan po svoji hudomušnosti.

Janez Mulej nam je povedal veliko hudomušnih anekdot o pisatelju. Pisatelja smo spoznali v drugačni luči. Kot

trmoglavega, odločnega, pravičnega, človeka, ki mu je bilo mar za malega človeka, navdušenega gornika in ljubitelja vsega lepega.

28. avgusta je potekal Koliščarski dan, kjer so slikarji DFG slikali na temo o koliščarjih. Slike si lahko ogledate v Knjižnici Ig. Na razstavi so tudi keramični izdelki, ki so nastali na Koliščarskem taboru pod mentorstvom Anite Indihar Dimic.

 Božena Števančec

Gost Janez Mulej

Grajske Borovničke

Borovničke v polhograjski graščini

V Polhograjski graščini so 17. junija 2021 potekali 221. Mozartovi družinski dnevi – festival ljubiteljev klasične glasbe v organizaciji KUD Serafin, ki tovrstne dogodke organizira že vse od leta 1998.

Na že 221. zaporednem dogodku smo se v nedeljo popoldne s koncertom ljubezenskih pesmi predstavile Borovničke. Sodelovali so tudi harmonikaši in klarinetist GŠ Radovljica, pianist Peter Barbo in citrar Tomaž Plahutnik.

Sodelovale smo na Mozartovih družinskih dnevih v Polhovem Gradcu

Na Bogenšperku

Grad Bogenšperk leži v občini Šmartno pri Litiji na grebenu Strmca nad Dvorom. Renesančni grad je lepo obnovljen in zaradi svoje zgodovine med najpomembnejšimi kulturnozgodovinskimi spomeniki Slovenije. Je kulturni spomenik državnega pomena in prostor mnogo kulturnih dogodkov.

Zadnje septembrsko nedeljo je v atriju gradu Bogenšperk potekal koncert Okteta Valvasor z gosti. Poleg Vokalnega kvinteta Ajda iz Prevalj na Koroškem smo bile kot gostje tudi Borovničke z Iga.

Borovničke

Pripravile smo program ljubezenskih pesmi. Naj bo tudi mesec september mesec ljubezni, saj me ne bomo čakale na maj!

 Borovničke,
Društvo Fran Govekar Ig

Nastop na gradu Bogenšperk

Koliščarski dan 2021

Pri objavi v prejšnji številki Mostiščarja sta pri sponzorjih Koliščarskega dne pomotoma izpadli dve podjetji; MVA d.o.o. in RM d.o.o., ki vedno finančno pomagata pri naših aktivnostih.

Opravičujemo se za napako in še enkrat objavljamo vse, ki so dogodek finančno podprli: Občina Ig, Pošta Slovenije, KP Ljubljansko barje, Kig d.d., Občina Brezovica, Občina Škofljica, Kožag d.o.o., MVA d.o.o., RM d.o.o., Janez Mencej s.p. Vsem iskrena hvala!

 Alenka Jeraj, predsednica DFG

Umetniško popoldne v muzeju VSO

Slikarki iz Društva Fran Govekar Ig s predsednikom VSO

Knjiga Simon in popotovanje v svet državnih simbolov

Vsredo, 29. 9. 2021, je v muzeju potekalo več umetniških dogodkov: likovna skupina Društva Fran Govekar Ig je od 15. do 18. ure ustvarjala akvarele na temo Sloveniji za 30 let. Predstavili sta se nam slikarki Julijana Peršič in Zdenka Vinšek. O sami likovni skupini je malo več spregovorila Mateja Jere Grmek. V našem muzeju že imamo razstavo del Umetniški šopek domovini za 30 let, ki so jo pripravili člani DFG Ig in na kateri slike, prikaz slovenskega tihožitja, narave in kulturne dediščine, predstavljajo: Jožica Šubic, Irena Brovet Zupančič, Zmago Werbole, Minka Žagar, Marijana Rous Gojak, Julijana Peršič, Jožica Serafin, Milan Šubic in Zdenka Vinšek. Predsednica DFG Ig Alenka Jeraj je povedala, da društvo v prihodnjem letu praznuje 30 let delovanja, ter naštel večje projekte, ki se dogajajo pod okriljem različnih umetniških in turističnih skupin znotraj društva. V nadaljevanju popoldneva je bila predstavljena knjiga Tine Matoz Simon in popotovanje v svet državnih simbolov. Mato-

zova je povedala, da tudi sama rada ustvarja – fotografira – in da ima rada živali. Ilustracije za knjigo je prispevala Zdenka Vinšek, razstavljene pa so v Muzeju VSO. Knjiga je lep poklon domovini in v spodbudo, da odkrivamo vrednote slovenske osamosvojitve. Tisti, ki so knjigo že prebrali, so pohvalili njen preprosti in nevsiljivi ton, s katerim nagovarja bralce vseh starosti in jih spominja na vrednoto domoljubja. Barbara Seifreid je predstavila svoje fotografije s potepanj po Sloveniji. Pravi, da je že pred pandemijo odkrila, kako lepa je Slovenija, in da človeku ni potrebno iti daleč, da se naučijo lepote slovenske zemlje. Tej misli se je pridružil tudi pesnik in kulturnik Tone Kuntner, ki so ga slike in fotografije ganile, zato je z nami podelil nekaj Prešernovih, Cankarjevih in svojih misli. Popoldne smo končali z nagovorom predsednika VSO Alojza Peterleta, ki je dejal, da je v muzeju prostor vedno odprt za vse, ki negujejo vrednote slovenske osamosvojitve.

Vabljeni na ogled razstave akvarelov Zdenke Vinšek,

fotografske razstave Poklon Sloveniji za 30 let ter k branju knjige Simon in popotovanje v svet državnih simbolov, ki jo lahko dobite na Zdrženju VSO ali v Muzeju VSO.

ZDRUŽENJE
ZA VREDNOTE
SLOVENSKE
OSAMOSVOJITVE

VSO Ig, Brezovica,
Velike Lašče, Škofljica

Vasovanje Moškega pevskega zbora Ig

- v **Škriljah** pred gasilskim domom
v četrtek, 21. 10. 2021, ob 18. uri
- na **Golem** pred gasilskim domom
v petek, 22. 10. 2021, ob 18. uri
- v **Zapotoku** pred RTC
v torek, 26. 10. 2021, ob 18. uri

Vljudno vabljeni!

Veverice prvič v vrtcu

Na sprehodu v gozdu

V letošnjem šolskem letu smo otroci iz skupine Veveric prvič prestopili prag vrtca. V prvih dneh so se z nami igrali še starši, v drugem tednu pa smo dopoldneve preživeli že čisto sami.

Tako kot kroji življenje drugod, je tudi pri nas virus prekrižal načrte, vendar smo

se kmalu spet vrnili in zdaj veselo ustvarjamo, spoznavamo prostore in igrišče vrtca, raziskujemo pa tudi že bližnji gozd.

Na solzice pa smo že čisto pozabili.

  Otroci iz skupine Veveric z Matejo in Marjanco

Igra v telovadnici

Skupina Kapljice

Prvič v vrtec smo prišli, da kaj lepega se nam zgodi. V skupini Kapljice se igramo in nove prijatelje spoznamo.

Z vozički okol' se vozimo, račke s kruhom nahranimo.

Prvih solzic nič več ni, nasmeh na ustih zdaj sedi.

  Otroci in vzgojiteljici Maja in Mateja

Gremo na sprehod!

Veselje na igrišču

Uvajanje pri Bibah

Po skoraj enem mesecu uvajanja otrok so se solzice že skoraj posušile. Da je solzic čim manj, smo veliko časa zunaj, kjer otroci najbolj uživajo. Veliko se igramo na okoliških travnikih, na igrišču, vozimo se s poganjalčki, z vozičkom pa raziskujemo okolico vrta.

  Vzgojiteljici Urša in Anja

Male Bibe iz Vrta Ig

Teden jezikov

El 26 de septiembre es el Día Europeo de las Lenguas.

26. september je evropski dan jezikov

Na Osnovni šoli Ig smo se odločili, da bomo letos ponovno praznovali teden jezikov. Mineva namreč 20 let, odkar je na pobudo Sveta Evrope 26. september postal evropski dan jezikov. Večjezičnost je zagotovo ena bistvenih sestavin bogate kulturne dediščine naše celine.

V tednu med 20. in 27. septembrom so pri pouku jezikov potekale številne dejavnosti, preko katerih so učenci spoznavali besede, fraze in pregovore v različnih jezikih, izde-

lovali plakate, se v različnih jezikih in slovenskih narečjih pogovarjali ter tudi zapeli. Nastala je bogata razstava izdelkov, ki si jo lahko ogledate na šolski spletni strani. Šolska okna in stene krasijo oblaki, ki nas nagovarjajo vsak v svojem jeziku in nas s tem spominjo na zares pestro evropsko jezikovno raznovrstnost, katere del je tudi slovenščina.

  Nataša Skočir

26. September ist der Europäische Tag der Sprachen.

Razmišljanje ob tednu jezikov na OŠ Ig

Tuji jeziki so nam čedalje bližji – nekateri bolj, drugi manj, še posebej je to angleščina. Danes mladi uporabljajo angleščino kot svoj vsakdanji jezik. To je vse lepo in prav, vendar ne smemo pozabiti svojega maternega jezika, ki je lahko tudi narečje.

Tuji jeziki so zelo uporabni, saj imamo možnost sporazumevanja s tujci, hkrati pa si urimo možgančke. Saj poznate pregovor: Več znaš, več veljaš.

Ker pri učenju jezikov ne

potrebujemo fizične kondicije, menim, da je to nekaj, v čemer se lahko izkažejo vsi. Obstaja veliko načinov učenja, lahko se učimo doma na udobnem kavču, saj obstaja veliko jezikovnih tečajev, ki so dostopni brezplačno na spletu.

Menim, da je vsake toliko potrebno razbiti rutinske dneve in se naučiti česa novega, lahko je to tudi nov evropski jezik, ki ti je všeč.

Meni je všeč preveč jezikov, da bi se naučila vseh. Je pa

Il 26 settembre è la Giornata Europea delle Lingue.

čas, da sprejem izziv. Ker jezika, ki se ga želim naučiti, ne poučujejo na naši šoli, se lahko udeležim jezikovnih počitnic

oziroma sama poskušam po spletu.

 Leja Gačnik, 8. a

Le 26 septembre est la journée européenne des langues.

Oda pošti

V sredo zjutraj smo zgodaj vstali in se z avtobusom v Polhov Gradec odpeljali. V poštni muzej smo odšli, da bi si ga ogledali. Zgodovino pošte smo spoznali in se s poštnimi kočijami v preteklost zapeljali. Bilo je zelo fino, ko so pisma poslali v daljno Kino. V muzeju smo žige izdelali ter jih s črnilom na listih testirali. Res smo se imeli lepo, zato smo si izmislili to pesmico.

 Pesem so napisali učenci 6. b Osnovne šole Ig s pomočjo učiteljice Barbare Simčič.

Jeziki

Jeziki so kot spomeniki ali uredniki, ki urejajo naš govor. Če želiš, se jezikov hitro naučiš in znanje izostriš.

Jezikov je veliko in pri vseh uporabiš piko. Lahko imajo majhno, čisto majhno le razliko. Če znaš tuj jezik dobro, lahko greš v tujino, da si kupiš mandolino.

Pesem je jezik oziroma petje jezika, zato v besedah ni nobene razlike.

 Tadeja Železnikar, 8. a

Šport za zdrav življenjski slog

23. september zaznamuje dan slovenskega športa. Takrat poudarjamo predvsem pomembnost zdravega življenjskega sloga, katerega velik del

je šport. Na OŠ Ig smo letos že drugič obeležili praznik športa in organizirali športni dan za naše učence. Učenci 6. razreda so se udeležili praznika športa

v Ljubljani, ostali pa smo preživeli dan v okolici šole.

Naš razred je na začetku odšel na daljši pohod, nato smo igrali še dve manj znani igri, s katerima se je večina učencev seznanila prvič, to sta ultimativni frizbi in discgolf. Igrri sta se mi zdeli zanimivi, saj sem ju igral prvič. Dan smo končali še z dvema nogometnima tek-mama.

Vsi si želimo zdravega življenja, a kako ga lahko dosežemo? Poleg zdrave prehrane in pitja veliko vode je vedno treba poudariti ukvarjanje s športom. To še zdaleč ne pomeni, da se moramo za zdrav življenjski slog z izbranimi športi ukvarjati profesionalno. To pomeni, da se boleznim lahko izognemo tudi s sprehodi, vzponom na manjši hrib ali z igranjem košarke s prijatelji.

Na dan slovenskega športa je treba omeniti še uspehe

slovenskih športnikov, ki jim je že velikokrat uspelo nemo-goče. Tudi če ne spremljate športa in športnikov od blizu, ste že gotovo slišali za najbolj znane slovenske športnike, ki so nam ta praznik priborili. To so Luka Dončić, Peter Prevc, Tina Maze in številni drugi, ki so dokazali, kaj vse je mogoče doseči s trdim delom in predanostjo. Vložiti so morali ogromno truda, marsičemu pa so se tudi morali odreči.

Dan slovenskega športa je namenjen izkazovanju pomembnosti športu. Če še niste, vas vabim, da greste sami ali z najbližjimi na kakšen sprehod. Mogoče imate raje igre z žogo ali kaj drugega. Vse, kar vam poviša srčni utrip in vas osreči, bo pomagalo vašemu fizičnemu kot tudi duševnemu zdravju.

 Kian Hodžić, 9. b

Na pohodu v dolini Drage

Športni dan

Na dan športa, ki je bil 23. septembra, smo imeli učenci 8. razreda športni dan. V dopoldnevu smo se izmenjevali na različnih dejavnostih. Opravili smo kratek sprehod po barju, na šolskem igrišču smo igrali nogomet. Ob tej priložnosti pa

smo se imeli priložnost ukvarjati tudi z manj znanima športoma. Dva športnika sta nam predstavila zabavno igranje frizbija in discgolf, ki ga večina ni poznala.

Po malici smo se odpravili na pohod proti ribnikom v Dragi. Hoja je trajala približno

eno uro in je hitro minila, saj je bila opremljena z glasbo in plesom. Pri ribniku smo ob ogledu labodov malo počivali, nato pa smo se odpravili nazaj proti šoli. Ker smo izbrali bližnjico, je bila pot nazaj malo krajša.

Po prihodu v šolo smo imeli

še kosilo in se potem prijetno utrujeni in zadovoljni po jesenskem športnem dnevu odpravili domov.

 Julija Glavan, Manca Baler, 8. b

Spoznali smo metanje frizbija ...

... in discgolf.

Prvošolci iz matične OŠ na Igu

1. a

1. b

Obisk vetrovnika

Pri pouku fizike se učimo veliko različne snovi, zato so nam učitelji fizike organizirali tehniški dan, da bi znanje pretvorili še v prakso. V četrtek, 30. 9. 2021, smo se odpravili v vetrovnik v Logatcu.

Ko smo vstopili v stavbo, smo se posedli okrog vetrovniškega prostora, ki je bil omejen z debelim steklom, da bi lahko videli dejavnost. Vodnik nam je najprej na kratko predstavil, s čim vse se v Logatcu ukvarja s sodelavci. Povedal je, da v vetrovniku urijo padalce. Zanimivo se mi je zdelo, da v vetrovniku prirejajo tekmovanja. Za nami na

steni so bile table z narisanimi akrobacijami, ki jih morajo tekmovalci izpeljati.

Ko smo ponovili še nekaj fizikalnih zakonov in teorije nasploh, smo se odpravili v pogon vetrovnika, ki je bil zraven stavbe. Šlo je za velik odprt prostor, ki vetrovnik oskrbuje z zrakom, potrebnim za delovanje. Vsi smo opazili tudi velike propelerje, ki so sestavljali motor. Še bolj smo bili presenečeni, ko smo izvedeli, da elektromotorji proizvedejo en megavat energije. Vodnik je to primerjal s proizvodnjo električne energije v krški jedrski elektrarni.

Odpravili smo se v notra-

nost elektromotorja, ki je dovolj velika, da sprejme 60 ljudi. Tam smo videli, kaj se zgodi z zrakom v elektromotorju. Ko pride iz propelerjev, gre skozi usmerjevalne reže v vetrovnik.

Po malici so nas čakali eksperimenti v vetrovniku. V škatli je bilo več rekvizitov. Zaposleni je najprej v vetrovnik poslal plišastega zajca, ki se je dvignil le s 15 % vetrovnikove moči. Nato so sledili še drugi predmeti, spremljali smo nogometno in fitnes žogo, ki je potrebovala več moči. Potem smo prišli na vrsto učenci, ki smo se žogali v vetrovniku, kar je bilo zabavno, saj je veter žogo nesel čisto po svoje.

Pozneje nam je letalec Jan pokazal letenje v vetrovniku, razložili so nam, kako nadzirati hitrost in smer letenja. S pomočjo letalca se je preizkusila še učiteljica.

Za konec smo rešili še kratek kviz, ki je izžrebanemu devetošolcu prinesel bon za obisk vetrovnika. Tehniški dan se mi je zdel zelo zanimiv, saj smo na fiziko pogledali z novega zornega kota. Upam, da bo organizirano še kaj podobnega.

 Kian Hodžič, 9. b

Ižanka postala miss turizma

Ob svetovnem dnevu turizma je v piranskem gledališču Tartini potekal izbor Miss turizma Slovenije. Med trinajstimi finalistkami je krono najlepše prejela naša občanka, 21-letna Anamarija Kastelic, ki bo Slovenijo zastopala na svetovnem izboru Miss turizma sveta, ki bo potekalo na Kitajskem.

Gre za tekmovanje, kjer izberejo do 13 deklet iz vse Slovenije, ki se žiriji in publiki predstavijo s svojo energijo, hojo in samozavestjo. Zmagovalka tekmovanja nato za tri tedne odpotuje v izbrano državo, tokrat bo to Kitajska, kjer predstavi svojo domovino. Seveda mora kandidatka, ki zastopa svojo državo, obvladati tuje jezike, predvsem angleščino, saj je komunikacija v tem tekmovanju zelo pomembna.

Kaj ji prinaša zmaga in kako bo preživela čas do odhoda na svetovni izbor na Kitajskem, pa v spodnjem pogovoru.

Kakšen je občutek, ko te okronajo za zmagovalko?

Bila sem presenečena in neizmerno vesela, saj sem si zelo želela osvojiti naziv, predvsem

zato, ker me turizem spremlja že od 15. leta. Kot dijakinja sem obiskovala Srednjo šolo za gostinstvo in turizem v Ljubljani, po končani šoli pa sem kot študentka začela delati na recepciji hotela, kar delam še danes.

Kako je potekal finalni izbor?

Na dan finalnega izbora je potekalo ogromno priprav na prireditve. Na finalnem izboru je bilo več kot odlično. S puncami smo hitro vzpostavile stik, tako je večer potekal prijetno in brez rivalstva ter preprirov.

Ali je bilo med dekleti kaj rivalstva za naziv?

Med dekleti večinoma ni bilo rivalstva, bilo je morda malo ljubosumja, sicer pa smo

Anamarija Kastelic

se med sabo zelo spodbujale in si pomagale.

Zakaj si se odločila za tekmovanje Miss turizma?

Za sodelovanje na tekmovanju sem se odločila predvsem zaradi želje po novih izkušnjah. Ker že nekaj let delam v turizmu in manekenstvu, se mi je zdela odlična ideja, da lahko združim dve svoji strasti v eno ter se udeležim tekmovanja.

Kako kot novepečena miss turizma ocenjuješ stanje lepotnih tekmovanj v Sloveniji in kaj ti osebno ta naziv prinaša in pomeni?

Podpiram vsako lepотно tekmovanje, če se ne ocenjuje samo zunanje lepote. Menim, da je najbolj pomembna splošna razgledanost človeka ter prijaznost do ljudi. Osebno mi naziv prinaša samo še dodatno potrditev, da res spadam v turizem, zato pri tem še bolj vztrajam in trdo delam, saj si res želim, da bi se več tujih gostov in domačih ljudi zavedalo, v kakšni prelepi državi živimo in koliko lepih kotičkov se pri nas lahko odkrije v samo enem dnevu.

Prihajaš iz Občine Ig, ki je znana predvsem po koliščarjih. Kako ocenjuješ turizem v občini?

Ponosna sem, da sem lahko odraščala na Igu. Tako je, naša občina je najbolj znana po koliščarjih, o katerih pa marsikdo ne ve praktično ničesar, kar bi rada spremenila, saj živimo na območju, ki je bilo poseljeno že v mlajši kameni dobi! Hkrati pa so Ižanska kolišča uvrščena na Unescov seznam svetovne kulturne in naravne dediščine. Gostje si v naši občini sicer najraje ogledajo Iški vintgar, v katerem je tudi partizanska bolnišnica. Za vse ljubitelje pohodništva našo občino krasi Krim, s katerega je čudovit pogled na vso Ljubljansko kotlino. Menim, da se turizem v naši občini vsako leto bolj razvija, kar me veseli.

Kaj pa meniš o turizmu v Sloveniji? Se ti zdijo določeni turistični kraji precenjeni, spet drugi, manj znani, pa podcenjeni?

Turizem v Sloveniji se vsako leto bolj razvija. Leto 2020 je bilo sicer za turizem med najtežjimi v zadnjih desetletjih, vendar sama vedno iščem pozitivne točke, v tem primeru je to zagotovo rekordni obisk domačih gostov. Po podatkih Eurostata je bila Slovenija država z največjo rastjo domačih turistov v letu 2020! Kot receptorka lahko iz prve roke takoj povem, da se tujci najbolj zanimajo za Bled, Postojnsko jamo ter obalo. Sem pa vedno zelo presenečena, ko gostje omenijo, da želijo obiskati kakšen manj poznan kraj, kar me izredno veseli, saj imamo v Sloveniji ogromno skritih biserov.

Kdaj si prvič videla ali spremljala kakšno lepотно tekmovanje? Kakšni so tvoji spomini na to?

Prvič sem za lepотно tekmovanje slišala leta 2018. Takrat sem se tudi prijavila in sodelovala pri projektu Miss Slovenije 2019, kjer sem neizmerno uživala. To je bila zagotovo izkušnja v mojem življenju, ki mi je dala dodatno samozavest.

Kako na tekmovanje in na tvojo zmago gledajo družinski člani in bližnji prijatelji?

Vsi so bili izredno veseli in ponosni name, kar mi zelo veliko pomeni. V družini sem deležna ogromno ljubezni in podpore, za kar se zahvaljujem svojim staršem, ki mi na vsakem koraku stojijo ob strani in me podpirajo.

Ali te po zmagi ljudje na ulici prepoznajo? Kako se ob tem počutiš?

Na ulicah sem občasno deležna kakšnega pogleda, ni pa naziv spremenil mojega življenja. Večinoma me prepoznajo ljudje iz moje občine, me občasno ogovorijo ter mi čestitajo, kar se mi zdi zelo lepo.

Razglasitev miss turizma 2021

Kaj vse boš še postorila do finalnega izbora? Kako se boš pripravljala nanj in kaj te čaka do takrat, ko boš odšla na Kitajsko?

Na finalnem izboru vsako dekle predstavi svoj talent. Do takrat moram še precej vaditi svojo točko, ki pa za zdaj ostaja še skrivnost. Sicer pa moram ostati v dobri formi, predvsem pa zdrava. Preden odidem na Kitajsko me čaka še nekaj dogodkov, fotografiranj in intervjujev.

Kaj še počneš v življenju?

Trenutno kot študentka delam v City hotelu v Ljubljani. To delo opravljam že od leta 2019 in se mi zdi odlično, saj se naučim ogromno o komunikaciji. Kot receptorka z gosti namreč večinoma govorim angleško in nemško. Poleg dela v hotelu občasno pomagam tudi v baru Mali plac na Igu, tako da me turizem in gostinstvo spremljata že nekaj let. Manekenstvo in fotografiranje sta bila kar nekaj let moj hobi, zdaj pa se s tem ukvarjam bolj profesionalno, nastopam tudi v glasbenih spotih, delam različne promocije in sodelujem pri različnih modnih projektih.

Katere so tvoje vrednote in kaj je tvoje življenjsko vodilo?

Moja vrednota je zagotovo ta, da ostajam zvesta sama

sebi in da vse stvari počnem s strastjo. Vedno sem bila oseba, ki je rada nabirala nove izkušnje, zato se ravnam po reku Če ne poskusiš, ne moreš vedeti, in svetujem vsem, predvsem mladim, naj poskusijo čim več stvari. S tem najhitreje odkriješ, kaj te v resnici osrečuje in kaj si želiš početi v življenju.

Kakšni so tvoji načrti za prihodnost?

Ker tekoče govorim nemško in angleško, svojo prihodnost zagotovo vidim v tujini. To si želim že nekaj let. Pred tem želim končati študij, ki zajema znanje turizma in managementa, ter nabrati še nekaj izkušenj. V tujini želim delati v turizmu ali pa morda v kakšni drugi panogi. Sledila bom srcu in se pustila presenetiti, kam me bo življenje vodilo.

Kaj bi sporočila bralcem tega intervjuja?

Pozitivne misli vedno vodijo k zmagi. Tudi če je to samo osebna zmaga. Na koncu je pomembno samo to, da si sam pri sebi srečen in da v življenju delaš dobro. Hkrati se vsem iskreno zahvaljujem za vse izrečene čestitke in obljubljam, da bom s ponosom predstavljala Slovenijo ter našo prelepo Občino Ig.

 Simona Purkat

Vremenski dogodki nekdanj

Letošnje poletje nam bo zagotovo ostalo v spominu, saj nam je postreglo z rekordnimi visokimi temperaturami, ki so spominjale malone na tropsko podnebje. S tem se vse bolj potrjuje teorija o podnebnih spremembah, v prid tej tezi pa govorijo statistike, ki nakazujejo, da so vročinski valovi, povezani s sušo, čedalje pogostejši in se pojavljajo v zadnjih letih že na začetku poletja. S tem problemom je povezana oskrba z vodo – ne samo pri nas, temveč tudi drugod po svetu. Sladke vode za pitje je vse manj, tako da se bo svet v prihodnosti kmalu soočil s pomanjkanjem modrega zlata, kakor nekateri tudi imenujejo vodo.

Vreme je že od nekdanj krojilo pogoje življenja v naših krajih pa tudi drugod. Od nekdanj so bili pogosti intenzivni vremenski procesi, ki so povzročali neurja, poplave, vročino in posledično sušo. Statistike govorijo, da je vročina še v prejšnjem stoletju, ko je bila dolgotrajna, le nekakrat v poletju presešla trideset stopinj, dolgotrajnih vročinskih valov, ki jih poznamo zdaj, pa niso poznali. Vendar pa so pojav suše prav dobro poznali in občutili tudi naši predniki. Slovensko deželo je namreč kljub bližini Alp marsikatero poletje pestilo pomanjkanje dežja. Kronike nam kažejo, da je bilo izrazito sušno daljno leto 1817. Tudi pridelki leta poprej so bili zaradi suše slabi, zato je prebivalstvo strahoma pričakovalo zimo. Ljudje so jedli samo enkrat na dan in pri nekaterih je bil celo ovseni močnik razkošje. Lakota je bila tako huda, da so že zgodaj pomladi nabirali bukovo zelenje, ki so ga kuhanega pripravljali kot samostojno jed. Tudi zgodnji njivski plevel so koristno porabili ter ga kuhanega in seseklanega kuhali z ovseno moko. Ker je moke kronično primanjkovalo, so ji primešali mleto hrastovo lubje in žir. Ponekod so bili ljudje prisiljeni porabiti tudi semena, namenjena za spomladansko setev. Ko je bila lakota na višku, so ljudje jedli celo travo in osat. Žita za moko ni bilo, le najbogatejši so imeli občasno na mizi sirkov, ovsen ali prosen kruh. Na bogatejših kmečkih domovih je blažil najhujšo lakoto krompir, vendar je bilo tudi tega izredno malo in je bil za večino skoraj nedosegljiv. Posamezniki so odkrivali slamnate strehe in pobirali zrna za setev. Da so nekateri lahko sploh preživeli, so zamenjali celo nepremičnine za vedro pšenice ali nekaj hlebov kruha.

Nekoliko bolj sveži in pogo-

sti pa so podatki iz prejšnjega stoletja. Leta 1908 se je začelo poletje majnika. Nastopila je visoka vročina, nenavadna za ta čas, saj je bilo 22. maja namerjenih trideset stopinj. Tako vreme se je nadaljevalo tudi naslednji mesec. Zaradi vročine in suše sadeži niso rasli in se razvijali, poznalo se je tudi na travi, ki je bila redka in je je bilo silno malo, bolje so jo odnesli močvirni in barjanski predeli. Tla so bila razpokana, studenci razsušeni, marsikateri pa je popolnoma presahnil, zato živina v višjih predelih v poletnem času ni bila nikoli dosti napojena, razen pri tistih, ki so imeli močne izvire v bližini. Kmetje so nakosili samo petino običajne letine, zato je cena živini strmo padla. Ljudje so se množično udeleževali procesij za dež, vendar prosilci niso bili uslišani.

Podobno je bilo leto 1911. Suša je gospodarila vse poletje, posebno pa je udarila konec julija in avgusta ter se zavlekla do sredine septembra. Prisotna je bila po celi Kranjski pa tudi sosednjim državam ni prizanesla. Uničen je bil skoraj celotni pridelek, preostali sadeži pa so silno trpeli. Oves je prezgodaj dozorel, ajde ni bilo nič, edino le repa si je v pozni jeseni vsaj nekoliko opomogla. Živina ni imela prave cene. V prodaji jo je bilo preveč in tudi preživeti jo je bilo težko, predvsem pa so bili močno podcenjeni prašiči, saj krme zanje skorajda ni bilo.

Upanje ljudi, da se po končani svetovni vojni ublaži dražnja, se ni uresničilo. Temu je leta 1920 v veliki meri pripomoglo tudi pomanjkanje dežja. Ta je sicer na pomlad temeljito namočil zemljo, nato pa so se deževni oblaki umaknili in v deželo se je naselila dolgotrajna suša. Vročina je bila nezno-sna, posušili so se okoliški studenci, le najmočnejši izviri so še dajali nekaj pitne vode. To

stanje je bilo izrazito predvsem v hribovskih vaseh, zato so bili ljudje prisiljeni nositi ali voziti vodo tudi po uro ali več od izvira. Studenci so pomenili preživetje in že od nekdanj je imel vsak izvir svoje ime oziroma ime kraja, od koder je izviral.

Nastanek nove države pa tudi slab pridelek je pogojeval, da so cene galopirale čedalje višje. Ljudje so bili nezadovoljni in so se z nostalgijo spominjali nekdanjih časov, ko so bile cene stabilne in so držale tudi po leto in več. Kilogram bele moker je tako stal osemnajst kron, kilogram sladkorja osem-deset kron, meter 'cajgastega' blaga pa kar dvesto kron. Tako je bilo tudi leta 1928. Kmet na polju pravzaprav ni imel več kaj iskati, saj je vročina pobrala večji del skromnih pridelkov. Nižinski predeli, ki so imeli boljše sestavo tal, so jo odnesli nekoliko bolje, v hribovitih območjih pa je bila suša pogubna in kot strup za zemljo. Pokrajina je tam večinoma sestavljena iz dolomita, apnenca, peščenjaka in lehnjaka, na vrhu te sestave pa je le ponekod debelejša plast rodovitne zemlje ali celo ilovice. Trava je bila na nekaterih mestih popolnoma uvela, zato otave ni bilo. Za ublažitev suše so se na god Karmelske matere božje ljudje po več okoliških farah udeležili procesij za dež, kajti ves junij in julij skoraj ni bilo omembe vredno dežja. Suša je kraljevala po vsej Evropi. Podobno vreme je bilo tudi leto pozneje, vendar je bila letina za čuda dobra. Vendar pa se je kmeta vse bolj polaščala negotovost. Cene kmetijskih

pridelkov so začele skokovito padati, za silo se je prodajal edinole krompir. Živini je cena povsem padla. Prašičem, ki so še nekaj let prej imeli ceno pet-najst din za kilogram žive teže, je cena padla na pet do šest din na kilogram. Rejeno kravo, ki je stala štiri tisoč din, so težko prodali za tisočaka. Enako je veljalo tudi za drugo govejo živino in konje.

Sušno obdobje je bilo tudi v letu 1933. Pomlad je bila klavrna in si je naredila sramoto zaradi obilne moče. Zaradi teh razmer so se začele kazati posledice na posevkih, ki ni kalilo, ter na sadju, ki ni pravočasno cvetelo in se ni moglo razviti. Po sredini julija pa je nastopila suša, ki je trajala še ves avgust. Sušno obdobje vsaj studentem ni prišlo do živega, saj so imeli bogato zalogo vode še od pomladi. Kmeta je poleg vremena davila tudi država z visokimi davki. Težko mu jih je uspelo poplačati, saj se živine sploh ni več splačalo prodajati. Tudi lesu je cena močno padla. Za klaftro drv, kar je pomenilo teden dni trdega dela, je dobil prodajalec le šestdeset dinarjev.

Vreme je torej že od nekdanj krojilo človekovo življenje, zato so bili ljudje odvisni od njega in živeli, kot je to narekovalo. Tudi današnje generacije si bodo morale prizadevati najti kompromise in izkoristiti danosti v naših razmerah – tudi če se bodo nadaljevale meteorološke motnje z nepredvidljivimi posledicami.

 Bojan Jerlah

Žuželke na vrtu

Predmestni in mestni vrtovi so ekosistemi v malem. So pomembno zatočišče za mnogo organizmov, ki težko preživijo na vedno intenzivnejših kmetijskih površinah in pozidanih območjih. Žuželke so kot izjemno raznovrstna skupina živali ključni del teh ekosistemov. Velika večina živi skrita človekovim očem v tleh ali rastlinju in jih običajno opazimo, le če jih načrtno iščemo. Pozornost zbuja jo le najbolj pisani ali drugače vpadljivi predstavniki pa seveda vrtni škodljivci, čeprav so ti le neznaten delež žuželčje favne vrtoev.

Z nekaj pazljivega opazovanja lahko vsakdo občuduje žuželčje prebivalce vrta, ki tvorijo pravcat splet. Če je vrt dobro ohranjen, bo našel plenilce (pikapolonice, tenčičarice), rastlinojede (listne uši, gosenice metuljev), z malo več truda morda tudi zajedavce (na primer osice) in razkrojevalce (govnače, ličinke hroščev, ki se prehranjujejo z odmrlim organskim materialom idr.). Z nekaj sreče lahko opazimo tudi zanimive odnose med njimi. Mravlje na primer skrbijo za kolonije listnih uši, od katerih pridobivajo 'mano' - rastlinske sokove, ki jih listne uši izločajo kot odvečne, za mravlje pa so dober vir sladkorjev. Temu odnosu pravimo mutualizem, pri katerem imata obe vrsti korist: mravlje v zameno za mano varujejo svojo kolonijo, podobno kot pastir varuje čredo. Mnogo bolj znan primer je oprafevanje. Množica oprafevalcev, kot so čebele, čmrlji, metulji in muhe trepetavke, v zameno za raznašanje peloda dobi medicino v cvetovih. Nekateri odnosi so na prvi pogled manj harmonični, pikapolonice tako pridno požirajo listne uši in druge majhne rastlinojede žuželke. Splet vseh teh odnosov pa v zdravem vrtu podobno kot v naravi vseeno poskrbi, da se noben člen ne namnoži preko vseh meja ali izumre.

rujejo svojo kolonijo, podobno kot pastir varuje čredo. Mnogo bolj znan primer je oprafevanje. Množica oprafevalcev, kot so čebele, čmrlji, metulji in muhe trepetavke, v zameno za raznašanje peloda dobi medicino v cvetovih. Nekateri odnosi so na prvi pogled manj harmonični, pikapolonice tako pridno požirajo listne uši in druge majhne rastlinojede žuželke. Splet vseh teh odnosov pa v zdravem vrtu podobno kot v naravi vseeno poskrbi, da se noben člen ne namnoži preko vseh meja ali izumre.

Vrtar vpliva na skupnost organizmov v svojem vrtu na različne načine, predvsem z izbiro sajenih rastlin in zatiranjem neželenih predstavnikov, ki ga največkrat izvajamo s kemičnimi pripravki - pesticidi. Z raznovrstnimi, predvsem medovitimi vrstami rastlin je vrt, če je dovolj velik, lahko prava oaza biodiverzitete, kjer bodo naravni sovražniki škodljivcev prispevali k ravnovesju, zato morda uporaba pesticidov sploh ne bo potrebna. Pesticidi proti žuželkam - insekticidi - so netarčni in škodujejo vsem žuželkam, tudi koristnim. Ob čezmerni uporabi insekticidov nevede zatremo tudi naravne sovražnike škodljivcev, ki jih je običajno manj kot rastlinojedih žuželk in se razmnožujejo počasneje. Naslednjo sezono zato doživimo še hujši izbruh škodljivca, ki ga zdesetkana populacija

Gnezdilnice za čebele samotarke privabljajo mnogo oprafevalcev, kot je rogata dišavka.

plenilca ne more več uravnati. V tem začaranem krogu porabimo vedno več insekticida za enak učinek, hkrati pa škodujemo še okolju in sebi, saj so to strupene snovi.

Opazovanje drobnih prebivalcev vrta je lahko za konec tudi lep hobi. Sodobni pametni telefoni omogočajo že zelo solidne fotografije, ki jih lahko delimo na opazovanju narave namenjenih spletiščih ali v skupinah na družbenih omrežjih. Od mednarodnih je najbolj znan portal iNaturalist, kjer lahko vsakdo deli svoja fotografska opazanja. Tam jih bodo drugi člani pomagali prepoznati, s tem pa bomo tudi sami izvedeli več o naših drobnih sopotnikih. Brez njih bi tudi mi težko preživeli!

Je vaš vrt oaza biodiverzitete? Vabljeni, da sodelujete v našem natečaju Biodiverziteti najbolj prijazen vrt. Navodila za prijavo so objavljena na spletni strani www.naturaviva.si.

Kaj lahko storimo za zdrav ekosistem na vrtu?

- Če imamo dovolj velik vrt, lahko pustimo del zaraščen s plevelom. Divje rastline služijo kot zatočišče za žuželke in druge majhne živali, tudi ko preostanek vrta prekopljemo za sejanje ali ga poškopimo s pesticidi.
- Če je vrt majhen, se morda lahko dogovorimo s sosedi za mejico iz avtohtonega

grmičevja, ki je prav tako odlično zatočišče za živali.

- Nastavimo umetna zatočišča za žuželke. Sem spadajo t. i. hoteli za čebele samotarke, narobe obrnjene lončke za rože, ki jih napolnimo s suho travo in postavimo na tla, pa s pridom izkoristijo tenčičarice in druge vlagoljubne žuželke. Talnim žuželkam lahko naredimo zatočišča iz nalomljene lončevine ali kamenčkov v kakšnem kotu.
- Organske odpadke kompostiramo. Kompost je vsestransko uporaben, v njem pa se naseli tudi množica prebivalcev.
- Poskusimo sobivati s škodljivci, namesto da jih takoj zatiramo. Majhna populacija listnih uši ali pešičica gosenic verjetno ne bo povzročila omembe vredne škode.

✏️ **dr. Jernej Polajnar**

Žuželke v vrtu privabljajo tudi ptiče, ki nas kratkočasijo s petjem in pisanim perjem (na sliki pogorelec s plenom - strigo).

Mednarodna vojaška vaja Zaščita, reševanje in vojaška mobilnost 21

Slovenska vojska med 18. in 29. oktobrom v podporo predsedovanju Republike Slovenije Svetu EU organizira skupno mednarodno vojaško vajo Zaščita, reševanje in vojaška mobilnost – DRM2 EX21 (angl. *Disaster Relief and Military Mobility*).

Osrednja vaja sil Slovenske vojske v letu 2021 je namenjena krepitvi pripravljenosti Slovenske vojske za sodelovanje v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v Republiki Sloveniji ter povezovanju na področju zagotavljanja varnosti z državami članicami EU, pridruženimi partnericami, zmogljivostmi Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje ter pomembnimi podjetji na področju mobilnosti in logistike (Luka Koper, DARS, Slovenske železnice).

Sodelovanje držav članic EU in partnerskih držav prispeva k enotnosti, dvigu odpornosti in varnosti Republike Slovenije, EU in širše regije,

predvsem pa dvigu mednarodnega sodelovanja in pomoči civilnemu prebivalstvu v primeru naravnih in drugih nesreč. Vojaška mobilnost znotraj EU omogoča hiter odziv in vojaške operacije v kriznih razmerah.

Prihod glavnine sodelujočih iz evropskih in partnerskih držav v Republiko Slovenijo bo 18. oktobra, in sicer z letalskimi, železniškimi in cestnimi koridorji do Postojne, kjer bo v vojašnici barona Andreja Čehovina nastanjena glavnina sodelujočih.

Vaja bo potekala v dnevnem in nočnem času. Za realno izvedbo vadbenih incidentov bo uporabljeno manevrsko strelivo ter sredstva za simulacijo dima, poka, ognja in toksičnih spojin. Aktivnosti se bodo izvajale skladno s sprejetimi dogovori z lokalnimi skupnostmi in tako, da v najmanjši možni meri vplivajo na civilno in naravno okolje.

V okviru treh osrednjih te-

matskih sklopov (zaščita in reševanje, vojaška mobilnost in vojaške operacije v zaledju) se bodo na Osrednjem vadišču Slovenske vojske Postojna, v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje Republike Slovenije ter v občinah Postojna, Pivka, Ilirska Bistrica, Koper, Ankaran, Vipava, Bloke, Sodražica, Tolmin, Cerklje, Kranj, Ig in Kočevje vadbene aktivnosti izvajale do 29. oktobra.

Več kot 900 udeležencev iz 20 držav članic EU ter partnerskih držav bo izvajalo prečiščevanje vode, zaščito in reševanje v gorah in urbanem okolju, detekcijo in uničevanje improviziranih eksplozivnih naprav, gašenje požarov, dekontaminacijo ob razlitju industrijskih toksičnih nevarnih spojin, obrambo na kibernetične napade, mednarodno koordinacijo premikov ter vojaške aktivnosti za zagotavljanje varnosti na ozemlju Republike Slovenije v primeru kriznih

razmer.

Vaje se odvijajo ob upoštevanju ukrepov za preprečevanje širjenja epidemije.

Vojaške zmogljivosti na vaji prispevajo naslednje države: Albanija, Avstrija, Belgija, Bosna in Hercegovina, Bolgarija, Hrvaška, Francija, Nemčija, Grčija, Italija, Madžarska, Kosovo, Luksemburg, Črna gora, Severna Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Romunija, Slovenija.

»ZDRUŽENI – ODPORNI – VARNI V EVROPI«

Ministrstvo za obrambo RS

➤ **OBČANOV KOTIČEK** //

Zahvala

Konec avgusta je počena vodovodna cev povzročila poplavo v pritličju moje hiše. Pri čiščenju so mi priskočili na pomoč gasilci PGD Ig, ki so izčrpali vodo in pripeljali sušilnik ter izsušili poplavljen prostor. Za pomoč se jim najlepše zahvaljujem.

Hvala tudi Katji Ivanuš in županu Občine Ig Janezu Cimpermanu za njuno angažiranje in pomoč.

Pavla Peček

Nepotrebno zapraševanje

Nekaj pripomb ob izvajanju obnove vodovodnih priključkov in pločnika na Igu. Predvsem ob zaprtju ceste čez Ig na Občini niste poskrbeli za ustrezno jasno označbo obvoza.

Na veliko se je vozilo po poljski poti mimo obeh kapelic in naprej proti Iški vasi.

'Izgubljeni' izletniki na poti v Iški vintgar niso znali zaviti proti novemu krožišču in skozi Staje proti Iški vasi, ampak so sledili smeri naravnost po poljski poti. Enako pot so ubirali nestrpni domačini iz Iške vasi in dalje. Severni del vasi Staje pa se je dušil v vročini in prahu povsem nepotrebno ...

Zadolženi bi morali ustrezno to preprečiti, kar je bilo povsem izvedljivo.

Medtem ko pred tem dve leti zapored ni bilo mogoče (ko se je leta 2019 v vasi obnavljal vodovod in se je leta 2020 gradilo krožišče pred samo vasjo).

Menim, da je takšen odnos nedopusten, še posebej ker je bil župan na to opozorjen in naprošen, da posreduje!

Torej hvala vsem odgovornim za vašo uvidnost in neprofesionalnost.

Jožica Rovšek

Jesensko sajenje česna

Kdaj sadimo česen?

Jesenske sorte med 15. oktobrom in koncem novembra, decembra (na Primorskem). Prezgodnje sajenje povzroča več boleznin in poškodbe listov zaradi snega. Strok mora pognati le korenine. Jeseni sadimo na 5 cm globine, da nam zmrzal ne vrže strokov na površje.

Le nekaj dni prej glavico razstročkamo, damo v plastične mreže in razkužimo z Rovral aquaflo (dovoljeno v česnu za zatiranje bele gnilobe (*Sclerotinia sclerotiorum*) za razkuževanje semena s potapljanjem, uporaba 300 ml/100 kg semena; FURS). Po nekajurnem namakanju stroke v vreči osušimo in strojno ali ročno sadimo. Strojno sajenje – narobe ležeči strok slabše kali. Če prezgodaj razstročimo glavice, strok začne poganjati

liste in posledično korenine ne odganjajo. Včasih se strok pri korenini zasuši in te ne poganjajo. Nekateri razkužujejo s toplo vodo, kar le poveča boleznin, primernejši so žajbljev ali kamilični čaj.

Kdaj je strok v najboljšem fiziološkem stanju za sajenje?

Prerežimo strok in pogledajmo kalček. Če je prerasel čez polovico stroka, je to optimalno stanje semenskega česna za sajenje. Sadimo le najdebelejšje glavice česna in najdebelejšje stroke v glavici. Debelejši bolje preživijo (pozitivna selekcija). Glavice naj bodo zdrave, cele z vidnim zdravim stebлом (odrezanim).

Gostota

Preredko sajenje povzroča neposredno osvetlitev čebu-

lice, ki se zato slabše razvija. Sadimo na takšne medvrstne razdalje, ki bodo pozneje omogočale strojno obdelavo (traktor, okopalniki, ročne freze ...). Sadimo lahko v vrste, oddaljene 40, 50, 60 cm, v vrsti pa naj bodo stroki oddaljeni na 8-10 cm.

Druga možnost je, da sadimo na gredice, na katere posadimo 4 vrste v oddaljenosti 25 cm. Gredica je tako široka le 80-90 cm, vmes naredimo poti za traktor. Tako potrebujemo 357.000 strokov na hektar. V glavici je običajno 8 dobrih strokov za sajenje. Za sajenje jesenskega česna potrebujemo povprečno 1.200 kg debelejšega semenskega česna (drobnega manj). Na vrtovih lahko sadimo tudi na razdaljo 10 x 10 cm.

Tla morajo biti dobro odcedna, zmerno rodovitna,

peščeno glinasta s pH 5,8 do 6,5. Gnojimo s 115 kg dušika, 90 kg fosforja, 150 kg kalija, 15 kg magnezija in 25 kg kalcija ter nekaj žvepla. Organska gnojila sicer vplivajo na formiranje sočnih, debelih strokov z manjšo količino suhe snovi, so pa zato rastline bolj podvržene boleznim, stroki pa niso primerni za daljše skladiščenje. Mineralna gnojila dodamo po prej navedenih potrebah in založenosti tal. Pri osnovni obdelavi jeseni dodamo 1/3 dušika ter polovico fosforja in kalija (na primer 8 : 6 : 24).

Pri predsetveni obdelavi damo še preostalo polovico fosforja in kalija ter 1/3 dušika, ki ga 1/3 nato dodamo še v fazi najintenzivnejše rasti listov.

 Zlatko Krasnič,
kmetijski svetovalec

Kolobar

Načrtovanje kolobarjenja oz. premene kultur na njivah v kmetijstvu se zadnjih nekaj let spet uveljavlja. Po eni strani zaradi zakonskih omejitev v pridelavi monokultur oz. koruze, po drugi strani pa so ljudje končno spet ugotovili, da menjavanje različnih med seboj ne sorodnih rastlin na istem mestu pomeni manj rastlinskih boleznin, manj škodljivcev in plevelov, boljšo izrabo vseh hranilnih snovi v tleh ter tudi manjšo porabo mineralnih gnojil. Vse skupaj pomeni manjše stroške, kar danes ni več zanemarljivo. Ko razmišljamo o kolobarju na živinorejskih kmetijah, se najprej osredotočimo na krmo. Najpogosteje krmno bazo za govedo sestavljajo: korusa za silažo, ječmen, oves, rž, krmni grah, seno ali travna silaža in različne detelje.

Primer takšnega kolobarja je naslednji kolobar:

1. leto: korusa za silažo (pozni hibrid)

2. leto: jari ječmen s podsevom (detelja)
3. leto: detelja
4. leto: detelja
5. leto: ozimno žito

Za strokovno pravilno sestavljen kolobar moramo poznati zahteve rastlin, ki jih želimo uvrstiti v kolobar na njivi. Vemo, da se ječmen, detelje, lucerne, grah, pesa, lan sončnice, ajda, ne prenašajo same za sabo, zato si morajo slediti na isti njivi le vsakih nekaj let. Tako naj bi si pesa in njene sorodnice blitva, špinaca, ajda sledila na 3-4 leta. Enako velja za zelje in vse rastline v sorodu z njim, kot so cvetača, nadzemna in podzemna koleraba, gorjušica, krmni ohrovt. Po drugi strani vemo tudi, da nekatere rastline zahtevajo bolj bazična oz. apnena tla (pH je 7 ali več), druge pa bolj kislila tla. Samo rahlo kislila (pH = 6-7) in bazična tla (pH nad 7) imajo rade širokolistne rastline. Krompir bo najbolj zdrav, če je pH tal 6 in se rastli-

na na njivi uvrsti v kolobar na 3-4 leta. Pesa in lucerna zahtevata razmeroma bazična tla s pH 7,2-7,5. Trave – mednje spadajo tudi žita, korusa in sirki – zelo dobro uspevajo v kislilih tleh pH 5,5-6,5

Ob vseh zahtevah rastlin pa moramo upoštevati tudi občutljivost rastlin za sušo. To pomeni, da moramo, če se le da, izbrati tak sortiment rastlin, ki so tolerantne za nihanje vlage v tleh. Te rastline imajo svoje slabe lastnosti, kot so dlakavost listov, debelejšje celične stene, tršata rast, čas setve je lahko zgodnejši, razvoj se hitro konča in rastlina se hitro stara. Tudi tla moramo pravilno in predvsem pravočasno pripraviti na setev. Še pred leti so kmetje jeseni njive pripravili na pomladansko opravila. Zorali so jih in pustili brazde odprte do spomladi. Tako so zemljo dobro namočili in obenem čez zimo zaradi zmrzali uničili kar nekaj talnih škodljivcev (strune, ogrci maj-

skega hrošča, mišja gnezda, gnezda bramorjev ...). Seveda spomladi njiv za pomladansko setev niso pripravljali z najtežjimi kmetijskimi stroji in tako niso pokvarili strukture tal ali po domače zbili tal.

Poleti po spravi glavne kulture njiv niso pustiti prazne. Na zapuščenih njivah se po spravi glavne kulture razmnožijo pleveli, ki so gostitelji številnih boleznin in škodljivcev rastlin v prihodnjih letih. Hroščki iz rodu pokalic sredi poletja odlagajo jajčeca na zanemarjene njive ali oslABLJENA deteljišča, njihove ličinke (strune) delajo nato težave kar nekaj let, zato morajo biti poletni njive posejane s kulturami, ki tla dobro prekrijejo, prenašajo vročino in zahtevajo tudi manj vlage.

 Zlatko Krasnič,
kmetijski svetovalec

Priprava koruzne silaže

Opravilu in pripravi koruzne silaže je bilo že veliko povedane-ga in napisanega. Večina rejcev in pridelovalcev koruze postopke pri siliranju koruze že dobro obvlada. Kmetje so si v vseh teh letih pridobili predvsem dovolj izkušenj pri izboru najboljših hibridov in najprimernejših zrelostnih razredov koruze za svoje površine. V veliko pomoč pa so jim s svojim znanjem in izkušnjami tudi semenarske hiše in druge strokovne službe.

S pravilom in pripravo koruzne silaže pridelovalci nimajo večjih težav v povprečnih letih, predvsem ko pridelkov ne ogrozijo vremenske ujme.

Prvo in najpogostejše vprašanje. Pri kakšni zrelosti in sušini je koruza najprimernejša za siliranje?

Najprimernejši čas za siliranje koruze je v začetku voščene zrelosti. To zrelost najlažje določimo, ko prelomimo koruzni storž na polovico in določimo položaji mlečne črte na zrnju. Če je mlečna črta na dobri polovici zrnja, je sušina storža in rastline primerna in takrat dosežemo priporočeno skupno sušino mase med 33 in 35 %. Taka koruzna silaža ima največjo hranilno vrednost in lahko računamo z najmanjšimi izgubami pri siliranju.

Zgodi se, da zamudimo najbolj optimalni čas spravila in moramo pripraviti silažo iz presuhe koruzne mase. V takem primeru moramo napraviti krajšo rez rastlin in paziti, da bo zrnje dovolj zdrobljeno. Potem moramo posvetiti večjo pozornost tudi polnjenju, tlačenju in zapiranju silosov. Pomagamo si lahko tudi tako, da silažni kup prekrijemo s plastjo krme, ki se da dobro tlačiti. Dobro zbita vrhnja plast prepreči vdor zraka v koruzno silažo in jo ščiti pred vdorom zraka tudi po odpiranju silosa. V primeru presuhe silaže je smiselna tudi uporaba silirnih dodatkov za preprečevanje naknadnega kvarjenja in se-

Koruzno polje

grevanja silaže.

Pogosto vprašanje, ki se navezuje na prvo, je, kakšna zrelost in sušina koruze je primerna za siliranje glede na velikost dnevnega odvzema silaže. Izkušnje na terenu so pokazale, da imajo na kmetijah z več živalmi dovolj velik dnevni odvzem silaže, težko mehanizacijo za siliranje in tudi več izkušenj s siliranjem, zato lahko silirajo bolj suho krmo. Kmetje, ki imajo manj živali in imajo manjši dnevni odvzem silaže ter imajo dovolj izkušenj s siliranjem, pa lahko silirajo krmo z manj sušine.

Zakaj se silaža pri odvzemu segreva, čeprav so pri siliranju in odvzemu upoštevali vsa priporočila? Običajno se to dogaja pri zelo dobrih koruznih silažah, ki vsebujejo veliko sladkorjev, malo očetne in malo maslene kisline. Če je v koruzni silaži veliko sladkorjev, se lahko razmnožijo nekatere vrste kvasovk tudi brez prisotnosti kisika. Te sladkorje fermentirajo v etanol, pride do tako imenovanega alkoholnega vrenja. Delovanje kvasovk pa ne povzroča gretje silaže in izgub energije v času, ko je silos zaprt. Izgube in segreva-

nja silaže se začnejo, ko silos odpremo, takrat se kvasovke močno namnožijo ter začnejo sladkorje in mlečno kislino pretvarjati v vodo in ogljikov dioksid. Po navedbah nekaterih strokovnjakov so te izgube

zelo velike, tudi več kot 2 % dnevno.

 Zlatko Krasnič,
kmetijski svetovalec

Občina Ig

Govekarjeva cesta 6, 1292 Ig

Sprejemna pisarna	01/280-23-00
Župan	01/280-23-02
Direktor občinske uprave	01/280-23-04
Družbene dejavnosti	01/280-23-10
Komunalne dejavnosti	01/280-23-12
Gospodarske dejavnosti	01/280-23-08
Kmetijstvo	01/280-23-24
Požarna varnost in zaščita	01/280-23-24
Turizem	01/280-23-18
Finančno-računovodska služba	01/280-23-06
Urbanizem	01/280-23-16

Svetovni dan oživljanja na Golem

Sodelujoči pri snemanju

PGD Golo in reševalci na kraju dogodka

Evropski reanimacijski svet je pred devetimi leti razglasil 16. oktober za Evropski dan oživljanja, ki je po razširitvi števila sodelujočih držav pred leti postal Svetovni dan oživljanja. Ker se na Golem večkrat srečujemo s posredovanjem na intervenciji, kjer je potrebna reanimacija, smo že drugo leto zapored pripravili izobraževalno-promocijski projekt. S tem želimo svoje delo približati in prikazati širši javnosti.

»REANIMACIJA – AED, DOM BORCEV IN MLADINE. IG. ZAPOTOK. ZAPOTOK 4« se glasi sporočilo, ki ga spremlja glasen pisk. Takrat se zač-

ne časovna bitka za življenje. Gasilci prejemniki tega sporočila v trenutku opustimo vse opravke in odhitimo na pomoč. Ob prihodu v dom se prvi prisotni razvrstimo po vozilih in kot prvo izvozi namensko vozilo PV-1 opremljeno z opremo za prvo pomoč in petimi člani posadke, kmalu za tem, ko se zberejo še ostali, pa izvozi tudi GVC 16/25 kot podporno vozilo. Po prihodu na kraj dogodka prva enota odhiti v stavbo in začne temeljne postopke oživljanja (TPO) z defibrilatorjem. Na kraj prispe druga enota, ki poskrbi za podporo prvi, usmerjanje reševalnega vozila in komu-

nikacijo z dispečerjem. Obe enoti medsebojno sodelujeta do prihoda reševalcev, ko te prevzamejo vajeti in smo jim gasilci v pomoč.

Po uspešni reanimaciji se vse ekipe pripravijo na iznos ponesrečene osebe do reševalnega vozila. Zdravnik oceni, da bo zaradi oddaljenosti od UKC Ljubljana potrebna pomoč helikopterja slovenske vojske in dežurne ekipe Helikopterske nujne medicinske pomoči (HNMP). Gasilci poiščemo in pripravimo primeren prostor za pristanek helikopterja ter tja pospremimo reševalno vozilo. Ob vetrovni sunkih helikopterskega rotorja namensko

izobražen gasilec pilotu signalizira pristanek, ostali gasilci pa skupaj z reševalci in ekipo HNMP prenesejo ponesrečenca na korv večnamenskega helikopterja Bell 412. Ta odleti na heliport UKC Ljubljana, kjer ga pričaka medicinsko osebje.

Tako se je glasil scenarij četrtkove snemane vaje operative PGD Golo v sodelovanju z ekipami NMP Ljubljana, HNMP na krovu helikopterja slovenske vojske in medicinskim osebjem UKCLJ. Ponesrečenko in očitvidce so zaigrali dijaki in profesorici 2. VE Srednje veterinarske šole Ljubljana, strokovno oporo pa nam je nudil Dejan Rogelj, vodja Društva prvih posredovalcev.

Vse dogajanje sta skozi objektivne zajemala snemalca Miha Kolar in pomočnik Nik Gradišnik, za fotografijo pa je poskrbel Primož Šenk.

Video je objavljen na družbenih omrežjih PGD Golo (Facebook, Instagram in YouTube).

Vajo smo ocenili kot zelo koristno, svoje znanje prve pomoči smo utrdili in stkali nove vezi s sodelujočimi ekipami. Navsezadnje gre zahvala tudi Gasilski zvezi Slovenije, ki je projekt tudi finančno podprla.

 Vid Dimnik, Timotej Gregorič, Luka Mokorel, PGD Golo

 Primož Šenk in Jože Virant

Prihod prve enote k ponesrečenki

Gasilci v Iški vasi

Končno smo se spet zbrali na gasilskih vajah, saj smo bili v teh koronarskih časih manj aktivni. Ko smo izvedeli, da bo gasilsko tekmovanje GŠTD, smo bili zelo veseli, ampak tudi malo v paniki, saj je minilo že skoraj dve leti od zadnjih tekmovanj.

Še najbolj so se tekmovanja razveselili mladi, saj so bili željni druženja. Tekmovanje je potekalo na Turjaku, in sicer 18. in 19. septembra. V soboto smo tekmovale članice B ter veterani, v nedeljo pa pionirji

in mladinci. Čeprav vzdušje na tekmovanju še zdaleč ni bilo tako, kot smo bili vajeni pred epidemijo, smo se vseeno imeli zelo lušno. Članice B so zmagale, veterani pa so dosegli odlično 2. mesto.

Tudi mladina se je odlično odrezala, saj so osvojili pionirji 2. in 3. mesto, mladinci prav tako 2. in 3. mesto ter mladinke 1. mesto!

Ekipa članic

 PGD Iška vas

Mlade moči PGD Iška vas

Veterani

Gasilsko tekmovanje - Matena

Uspešno sodelovanje na tekmovanju

Gasilsko tekmovanje 18. in 19. septembra na Turjaku je bilo še kako uspešno, saj smo od skupno petih ekip osvojili kar štiri prva mesta ter prehodni pokal in osvojili eno četrto mesto. Iskrena zahvala gre mentorje-

ma Robiju in Damjanu za trud, čas in požrtvovalnost. Bravo tudi tekmovalcem za odličen rezultat.

 Uroš Demšar,
predsednik PGD Matena
 Robi Peterlin

Naša ekipa

Gasilci pomagamo do otroških nasmehov

Dobrodelna akcija Deželak = junak 2021

Sprejem na Igu

Mednarodni dan gasilcev 8. junij je dan, ko gasilci obeležujemo svoje poslanstvo! Smo nosilci nalog s 24-urno pripravljenostjo na področju gašenja in reševanja v primeru požarov ter na področju zaščite in reševanja v primeru naravnih in drugih nesreč. To uspešno dokazujemo na posredovanju na intervencijah ob velikih poplavih, ob potresih, v plazovih, žledolomu in neurjih. Danes je v Sloveniji 1.344 prostovoljnih gasilskih društev, v katerih je vključenih preko 130.000 članov in članic.

Na ta dan smo gasilci celotne Gasilske zveze Ig s podpo-

Gasilska z Miho Deželakom

ro občine in župana že 4. leto zapored sprejeli in presenetili našega ambasadorja otroških nasmehov Miho Deželaka iz Radia 1. Ob 18.30 uri smo ga sprejeli pri novem krožišču na Igu in ga v konvoju z gasilskima voziloma pospremili do gasilskega doma, kjer ga je čakal veliki gasilski špalir z 80 gasilci in preizkus zbijanja tarče z vodnim curkom.

Na Igu smo zbrali več kot 1.500 evrov donacij, ki jih Deželak zbira za počitnice otrok iz socialno ogroženih družin na Debelem Rtiču. Pri donaciji se nam je pridružila tudi nogo-

metna ekipa NKBM. Miha je z ekipo 10 dni zbiral donacije po celotni Sloveniji in skupaj nabral 821.044,72 evrov!

Najlepša hvala vsakemu posebej, ki si je bil pripravljen vzeti čas, podpreti in pomagati Deželaku, kajti v teh časih je treba stopiti skupaj! Tako smo ponovno dokazali gasilci GZ Ig in občani, da je lepe stvari treba deliti z drugimi!

Ker si resnično vsak otrok zasluži počitnice!

 Žiga Drnovšek,
PGD Ig

Z dihalnimi vajami in gibanjem do boljšega počutja

Poletje se je poslovilo in bližajo se hladnejši meseci, število aktivnosti na prostem pa se običajno zmanjša. Do zdaj smo se lahko sprehajali, kolesarili ali pa je bilo aktualno delo na vrtu ali okoli hiše. S tem smo posledično vsakodnevno skrbeli za telo. Oskrbovali smo ga s kisikom, skrbeli za krvni pretok ter ne nazadnje lajšali stresne dejavnike. Čeprav naj bi tudi človeško telo sledilo letnim časom in se v hladnejših mesecih umirilo, pa je vseeno pomembno, da telesu omogočimo, da ostane gibljivo, da je dovolj nahranjeno s kisikom in pomembnimi hranili, saj le tako lahko uspešno zmanjšamo fizični in mentalni stres. Danes je pri delu običajno prisotne veliko prisilne ali sključene drža, zato je pomembno, da z dihalnimi vajami izvajamo tudi vaje, ki razprejo prsni koš. Vaje, ki jih predstavljam, so enostavne in primerne za vsakogar. Priporočljivo jih je

izvajati enkrat na dan.

1. Usedite se v udoben položaj, sprostite se, zaprite oči in opazujte zgolj svoje dihanje. S štetjem do tri z vdihom skozi nos čutimo kako postopoma napolnimo pljuča, dih zadržimo za tri sekunde ter postopno v treh sekundah sprostimo izdih. Z vsakim izdihom čutimo, kako se telo sprošča. Naredimo 5 vdihov.
2. Postavite se v stoječi položaj. Roke imejte ob telesu. Ob vdihu dvignite ramena, nato izdihnite in pustite, da ramena prosto padejo. To vajo ponovite petkrat.
3. Za hrbtom sklenite roke ter stisnite lopatice. V tem položaju izvedite do pet vdihov in izdihov.
4. Roke sprostite ob telo. Obrnite dlani navzven. Roke stegnjene vodite nad glavo in med tem vdihnite. Nato vodite roke v izhodiščni položaj in izdihnite. Naredite pet takšnih ponovitev.

Pri teh vajah je izredno pomembno, da vodite telo. Vse premike in dogajanje telesa spremljajte s pozornostjo.

Dihanje nam pomaga prebrskati telesne ter umske stiske in težave. Tako lahko predihamo bolečine ali usmerjamo energijo v telesu. Ko odložimo bremena, tudi lažje in globlje zadihamo, sprostimo telo in napolnimo celice s kisikom, kar lahko pomaga tudi pri zmanjšanju napetosti mišic in bolečin v telesu. Spodbujamo dobre misli in smeh, s tem dokazano naše telo proizvaja hormone, ki izboljšujejo poču-

tje, upočasnjujejo staranje ter zmanjšujejo oksidativni stres v celicah.

Izkoristimo torej dneve za sproščujoče dihanje, dnevne sprehode, pozitivne misli in smeh.

Če bi si želeli še kakšen prispevek na temo gibanja in zdravja, sem vam z veseljem na voljo, da mi pobude in ideje pošljete na: urska@manualna-fizioterapija.si.

Urška Gruden,
dipl. fiziot.

Akrojoga v Občini Ig

Akrojoga je zabaven preplet akrobatike in joge, kar pomeni da zadovolji dušo ljudi mirne narave kot tudi tistih, ki si želijo pognati več adrenalina po telesu. Je športna vadba, ob kateri hkrati gradimo zaupanje in kakovostno komunikacijo.

K pogovoru smo povabili vaditeljico Akrojoge, čudovitega športa, ki v zadnjih letih osvaja Slovenijo skozi različne šole ter discipline.

Maja, kako poteka tečaj akrojoge?

Pozdravljena, hvala za povabilo v vašo čudovito Občino Ig. Tečaj poteka iz ogrevanja telesa in vaj za moč, nato sledi učenje akrojoge ter na koncu raztezne vaje in tajska masa-

ža za umiritev telesa in duha. Izvaja se v dvojicah ali v trojicah:

- baza je oseba, ki je v stiku s tlemi (npr. leže na hrbtu) in je stabilen steber za različne položaje letalca
- letalec je oseba, ki je dvignjena nad tlemi in je v stiku z bazo
- varovalec (ang: *spotter*) je oseba, ki je vedno v pripravljenosti, da prepreči ali ublaži padec

Se lahko bralcem na kratko predstaviš?

Seveda, z veseljem. Že od malih nog je zame gibanje pomemben del življenja. V tem hitrem in bežečem svetu, v katerem živimo, uporabljam gibanje kot aktivno meditaci-

jo, ki mi pomaga sprostiti nabrano tesnobo in zakrčenost v telesu. Od leta 2018 sem certi-

ficirana učiteljica akrojoge in od takrat sem učila v različnih krajih po Sloveniji, Italiji in

➤ ZDRAVO ŽIVLJENJE

Španiji. Rada predajam naučeno znanje naprej in v užitek mi je videti nasmejane obraze ljudi, ki skozi tečaj akrojoge spoznajo, kaj vse so sposobni doseči.

Zakaj priporočam akrojogo?

Ker boste premagali sami sebe in tudi kakšna prepričanja. Preizkušali se boste v telovadbi v paru, premagovali strahove, začeli bolj zaupat sebi in drugim ljudem okoli vas. Akrojoga ni samo fizična vadba, ampak je celosten pristop h gradnji novih odnosov. Je umetnost prepleta izražanja želja in poslušanja potreb drugih kot tudi učenja, kako postati trden temelj zaupanja. Poleg tega pa se boste tudi pošteno zabavali!

Za nas si pripravila predstavitevno delavnico, ki je za zainteresirane brezplačna. Nam jo lahko opišeš?

Na predstavitveni delavnici se bomo spoznali z osnovnimi

položaji akrojoge, naučili se bomo, kako prenesti težo telesa in kako poslušati ter se prilagajati premikom partnerja. Skupaj bomo soustvarili igro akrojoge in ugotovili, kako pomembno je zavestno premikanje telesa.

V akrojogi poznamo izraz akrojam ali slovensko marmelada iz gibov (smeh). Nam lahko opišeš, kaj lahko pričakujemo na akrojamu?

Akrojam je prosta nevodena vadba akrojoge, kjer se vadijo in utrjujejo položaji, ki smo se jih naučili med tečajem, ali pa se prisluhne željam udeležencev in se zabavamo v odkrivanju novih položajev. Je odprt tip treninga, kjer se držimo pravil varnosti in uporabimo varovalca, če je to potrebno. Želimo, da smo vsi vključeni v proces igre, zato se pogosto tudi menjujemo med sabo.

Cena tečaja

45 €/mesec = 1 obisk na teden

110 €/3 mesece = enkratni nakup

Minimalno število prijavljenih = 6

Tečaj poteka ob četrtkih med 19.45 in 21.15.

Datum predstavitvene delavnice: četrtek, 28. 10. 2021, ob 19.45

Datum začetka tečaja: četrtek, 4. 11. 2021 ob 19.45

Mesto vadbe: Dvorana GD Škrilje, Škrilje 32, Ig

Prosimo za točen prihod.

Zdaj pa te še prosim, da nam opišeš sam tečaj.

Na začetku se spoznamo in skupaj raziskujemo pot do zaupanja skozi različne igre v paru ali v večji skupini ljudi. V ogrevalnem delu bomo delali za moč in gibčnost, kar nam bo koristilo za hitrejšo osvojitve tehnike in posledično lahkotnejše gibanje v paru. Predstavljeni bodo osnovni pojmi in tehnika vstopa ter izstopa v določene položaje. Po udarek bo na pravilni izvedbi giba in doseganju samostojne stabilnosti. Skupaj nadgra-

jujemo pridobljeno znanje s kreativnostjo, kjer udeleženci tudi sami poskusijo povezati že znane poze v celoto.

Delavnica in tečaj potekata v organizaciji Zavoda Rodna Zemlja

 Jasna Martinjak

➤ ŠPORT

4. novomeški polmaraton

Po res dolgem času smo se v nedeljo, 3. 10. 2021, prvič udeležili 4. novomeškega polmaratona.

Čeprav med nami še vedo botruje koronavirus, smo zvesti tekači upoštevali vse ukrepe NIJZ-ja, saj smo cepljeni, in to nam tudi omogoča, da imamo lažje in neobremenjeno življenje.

V startnem paketu so nas čakali številka s čipom za elektronsko merjenje časov, SMS-sporočilo o doseženem času, posebno tekaško darilo novomeškega polmaratona – tekaška vetrovka in promocijska darila.

Tek je potekal v polnem vzdušju, kar je bilo za nas tekače zelo spodbudno. Na teku nas je sodelovalo ok. 615 tekačev, od tega 300 tekačev se nas je udeležilo polmaratona med njimi sva bili tudi Branka in

Vesna, drugi pa so tekli 6,5 km in 10 km.

Kako lepo je bilo teči z nasmehom med vsemi udeleženci, tekači, da smo se končno srečali. Vreme nam je bil naklonjeno, okrepčila so bila na progi in v cilju, ob progi pa so nas spremljali zvesti navijači. Letos smo lahko prvič tekli z narekovalci tempa oziroma t. i. zajčki. Ker gre za izkušene tekače, ki znajo razporediti moči. Z njimi in v družbi enako hitrih tekačev smo lažje premagali želeni čas na polmaratonu. Z Branko sva pritekli v cilj z nasmehom na obrazu in pričakale so nas res lepe, velike medalje in brezalkoholno izotonično pivo.

Bravo vse tekačem, tekačicam in se vidimo prihodnje leto še v večjem številu.

 Vesna Novak

Udeleženci Novomeškega polmaratona v cilju

Slovenska zastava malo drugače

V čast tridesetletnice naše samostojne države je bil na mašnem oltarju ob žegnanju v matenski cerkvi narejen šopek v znamenju slovenske zastave.

Pšenica kot simbol kruha predstavlja slovenskega človeka, ki na svojih poljih pridelava to dragoceno rastlino. Vinska trta kot simbol vina, ki simbolizira naše vinograde in vinsko trto, na katero smo upravičeno

ponosni. Bele marjetke zastopajo belo barvo naše zastave, modre rože z domačega vrta z rdečimi nageljčki pa dopolnijo domiselni šopek v počastitev rojstnega dne Slovenije.

Nenavadna dekoracija izpod rok domačink na oltarni mizi je bila narejena v cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v Marteni ob žegnanju v nedeljo, 18. 7. 2021.

  Lojzka Petek

Šopek v znamenju slovenske zastave

Namenitev dela dohodnine za pomoč ljudem v stiski

Župnijska karitas Ig pomaga ljudem v stiski v celotni Občini Ig. Zelo bomo veseli, če nas boste podprli in namenili 0,5 % dohodnine. Obrazec, ki ga morate izpolniti, je na voljo v cerkvi ali župnišču. Za vse dodatne informacije se lahko oglasite v prostorih župnišča Ig vsak drugi petek v mesecu od 17. do 18. ure. Vsem, ki se boste odločili nameniti del dohodnine za lajšanje stisk ljudem v naši ŽK, iskrena hvala.

Zahvala dobrotnikom

Ob pogrebu pokojnega Jožeta Žagarja z Iga je svoj dar namenil za potrebe Župnijske karitas Ig Tone Uršič. Iskrena hvala. Iskrena hvala vsem dobrotnikom, ki pomagata s svojimi darovi in podpirate naše delo ter pomagata lajšati stiske ljudem.

 Župnijska karitas Ig

Karitas Župnijska Karitas Ig
Troštova ulica 12, 1292 Ig

Uradne ure Karitas Ig

Župnijska Karitas Ig ima uradne ure vsak drugi petek v mesecu od 17. do 18. ure v učilnici župnišča. Transakcijski račun župnijske Karitas Ig, na katerega lahko prispevate svoj dar za pomoč ljudem v stiski: SI56 0209 8026 0579 946 (NLB, d. d.).

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druži nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.*
(Mila Kačič)

ZAHVALA

V 86. letu se je tiho poslovila naša draga

FANI VIDE
29. 5. 1936–19. 9. 2021

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom za izrečeno sožalje, darovane sveče in sv. maše. Zahvaljujemo se patronažni sestri Ingrid za oskrbo in vso podporo ter zdravnici Mariji Štefančič. Hvala gospodu župniku Janezu Avseniku in pogrebni službi Vrhovec za pogrebni obred ter Silvi Dolinšek za vse priprave.

Vsi njeni

ZAHVALA

Poslovlili smo se od dragega očija, dragega Lada,

VLADIMIRJA ŽMUCA
z Iga

Rad je imel življenje, rad je imel družino. Večno mu bomo hvaležni. Iskrena hvala vsem, ki ste za njega karkoli dobrega naredili v času življenja in ob slovesu. Ob zadnjem obisku mi je oče rekel, da se vidimo, in se nasmehnil. Sledil je še zadnji prisrčen objem v tem življenju. Pogrešamo ga.

Žena Mihaela ter hčeri Zdenka in Lea z družinama

»Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči,
dom je prazen in otožen,
ker te več med nami ni.«

ZAHVALA

ob boleči in hitri izgubi dragega moža, očija,
dedija, tasta, zeta, brata in strica

MARJANA ARHARJA

iz Iške vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem ter vsem ostalim,
da ste bili z nami v teh težkih trenutkih, za izrečena sožalja, stiske rok ter
za vse podarjeno cvetje, sveče in finančno pomoč.

Iskreno se zahvaljujemo vsem članom PGD Iška vas za organizacijo
pogrebne slovesnosti ter Janezu Rupertu in Tonetu Modicu za poslovilne
besede. Še enkrat hvala vsem, ki ste se poslovlili in ga pospremili na
njegovi poslednji poti.

Vsi njegovi

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

Za vedno se je poslovila draga žena, mama in
stara mama

ANA ŽUPEC

(23. 5. 1945–20. 9. 2021),
rojena Kotar,
iz Iške Loke 47

Od nje smo se poslovlili 27. 9. 2021 na izžanskem pokopališču.
Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom,
znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, darovane sveče, cvetje in
darove svete maše.

Hvala vsem, ki ste našo mamo Ano pospremili k zadnjemu počitku.

Vsi njeni

V SPOMIN

Marjanu Arharju

Zakaj je življenje kratko, tega nihče ne ve,
Zakaj je ljubiti sladko, tudi tega ne.
Zakaj vse v hipu mine, odide med spomine,
zakaj zmeraj je tako, skrivnost večno ostala bo.

Skrivnost bo večno ostala tudi, zakaj se je nenadoma prekinila življenjska
pot našega cenjenega moža, očeta, dedka, sovaščana in aktivnega krajana
Marjana Arharja.

Marjan je bil rojen 15. avgusta 1960. leta.

Po končani osnovni šoli se je izučil za avtoličarja in ta poklic opravljal
vrsto let. Pozneje je služboval v državni upravi, bil je tudi poklicni voznik
tovornjaka in avtobusa. Nazadnje, dokler mu je dopuščalo zdravje, je bil
varnostnik – gasilec.

V zakonu z ženo Mileno sta se jima rodila sin Uroš in hčerka Andreja. Po
poroki so nekaj let živeli na domačiji Marjanovega očeta na Vrzdencu,
potem pa so v Iški vasi zgradili hišo.

Marjan se je že kot dvanajstletni deček vključil v delo PGD Iška vas. S
sovrstniki so vadili gasilske veščine in nastopali na tekmovanjih. Vseskozi
se je izobraževal, opravil je tečaje za strojnika, za vodjo enote, za podčast-
nika in častnika. Dosegel je čin: Gasilski častnik druge stopnje.

Zaradi njegovega znanja in delavnosti so mu bile zaupane številne od-
govorne funkcije: že leta 1982 je bil izvoljen za poveljnika društva in je
funkcijo opravljal do leta 1984. Od leta 1994 do leta 2003 je opravljal
delo tajnika društva. Od leta 2008 do leta 2013 je bil predsednik druš-
tva, ta mandat je bil tudi podpredsednik Gasilske zveze Ig.

Vsa leta je bil aktiven tudi v operativi: sodeloval je v reševalnih akcijah,
bil je član tekmovalne enote, ki je dosegala dobre rezultate na občinski
in medobčinski ravni.

Skratka ni bilo akcije, kjer ne bi bilo Marjana. Ko smo leta 1982 preu-
rejali avtocisterno TAM, je bil Marjan med ličarji, leta 2004 je sodeloval
pri nabavi druge avtocisterne Mercedes, pri obnovi gasilskega doma, pri
organizaciji veselja, proslav, zlasti ob stoletnici društva in drugih dejav-
nostih.

Leta 1991 je aktivno sodeloval v vojni za Slovenijo.

Devetindvajset let je bil tudi član Konjerejskega društva Krim in je po-
magal pri organizaciji prireditev in tekmovanj.

Za vse to neutrudno delo je Marjan prejel društvena, občinska in držav-
na priznanja, tudi najvišje državno Gasilko odlikovanje tretje stopnje.

Dragi Marjan, srce je omagalo, tvoj dih je zastal, a spomin nate nam bo
ostal. Bil si skrben in vztrajen v življenju, junaški v zadnjem trpljenju.
Niti zbogom nisi rekel, niti roke nam nisi dal, a v naših srcih za vedno
boš ostal.

Za tvoje plemenito delo se ti v imenu članov PGD Iška vas, članov Kon-
jerejskega društva Krim in v imenu vseh krajanov iskreno zahvaljujem.

Tvoj lik in tvoje delo bomo ohranili v trajnem spominu.

Počivaj v miru.

Janez Rupert

MALI OGLASI

Mali oglasi so brezplačni in jih sprejemamo na naslov:

Občina Ig, Govekarjeva cesta 6, 1292 Ig

ali na elektronski naslov:

mostiscar@obcina-ig.si.

Rok za oddajo malih oglasov za objavo v prihodnji
številki je **4. november 2021.**

Krajevni urad Ig poskusno odprt

Upravna enota Ljubljana – Krajevni urad Ig
Govekarjeva cesta 6, Ig
Torek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Tel.: 01/286-20-03

V krajevni urad se vstopa posamično, čakalnica je pripravljena v pritličju stavbe.
Krajevni urad Ig bo odprt 26. 10., 9. 11. in 23. 11.

Naročanje na tel. 01/475-56-37.

FIZIOTERAPIJA
URŠKA GRUDEN

Urška Gruden dipl. fiziot.

📍 Banija 4, Ig
☎ 040 933 576
✉ urska@manualna-fizioterapija.si
🌐 www.manualna-fizioterapija.si

OBMOČNA OBRTRNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA
LJUBLJANA VIČ

Vabilo na podjetniški zajtrk

Na Območni obrtno-podjetniški zbornici Ljubljana Vič vsak petek pripravimo podjetniški zajtrk, na katerem se nam pridruži tudi gost. Srečanje je priložnost za medsebojno izmenjavo informacij in reševanje podjetniških problemov. Podrobnejše informacije so pred srečanjem na voljo na spletni strani naše zbornice.

Petek, 22. oktober 2021, ob 8.30: Kako povečati kakovost proizvodnje ter hkrati zmanjšati strukturo stroškov z informacijsko rešitvijo Mestric™

Petek, 29. oktober 2021, ob 8.30: Online Prodajna šola za obrtnike in podjetnike, Marko Bucić, CEO, Salesfocus

Podjetniški zajtrk je namenjen podjetnikom in tudi drugim zainteresiranim. Pridržujemo si pravico do spremembe teme in gosta v posameznem terminu. Potrjene teme boste prejeli po elektronski pošti pred posameznim srečanjem.

Vljudno vabljeni! PCT je pogoj za udeležbo.

Petkovšek s.p.
Steel Products

Nudimo vam širok izbor:

- nagrobne sveče
- dekorativne sveče
- dišeče sveče
- krstne sveče
- poročne sveče

Otvoritveni **10% popust** do 31.10.2021 na vse artikle, razen artiklov, ki so že v akciji.

Trgovina se odpre **15.10.2021**

Delovni čas: **pon - pet od 8 do 17**

📞 Petkovšek Vinko s.p.
+386 1 428 04 95
+386 40 60 30 25

📍 OPC - IG, 1292 IG
🌐 www.petkovsek-sp.si
✉ info@petkovsek-sp.si

PRIHAJA ČAS KOLIN

GOVEJA OKROGLA ČREVA:
40/43, 43/46

SVINJSKA TANKA ČREVA:
30/32, 32/34, 34/36, +40

RITNIKI 1,5 m

DANKE

GOVEJA RAVNA ZA SALAME
Φ 55-60

NOVO!!

ZAČIMBE: poper, česen, paprika, ...

UMETNI OVITKI ZA SALAME
Φ 50,55, Φ 60,65

OVitek d. o. o.

Telefon: 01/286-46-52

GSM: 041/656-100, 031/640-099

Zabrv 16, 1292 Ig

Prisotni smo vsak delovnik od 9. do 13. ure, v času od 30. 10. 2021 do 29. 1. 2022 tudi ob sobotah med 9.00 in 10.00.

Za nakup nad 100 EUR nudimo 5 % popust.

POMOČ NA DOMU

Ne zmorete več vsega sami ali nimate časa?

Ponujam vam:

- pomoč pri vsakodnevnih opravilih
- spremstvo in družabništvo
- pomoč v gospodinjstvu

Martin (040/418-676)

 **POGREBNE STORITVE
VRHOVEC**
DRENOV GRIČ 128, VRHNIKA

☎ 01/755 14 37 ☎ 041 637 617
24 - URNA DOSEGLJIVOST ☎ 031 716 176

CELOTNA
ORGANIZACIJA IN
IZVEDBA
POGREBNIH
STORITEV -
VSE NA ENEM
MESTU

www.vrhovec.eu
info@vrhovec.eu

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE
CVETLIČARSTVO

**POSREDNIŠTVO PRI PRODAJI LESA,
GREGOR CELARC S.P.
031/573-255**

ODKUP – SEČNJA – SPRAVILO

Nudimo vam odkup vseh vrst GLS tako listavcev kot iglavcev po konkurenčnih cenah in zagotovljenemu plačilu.
Prav tako nudimo tudi posek in spravilo lesa.

**ZOBNA AMBULANTA
PRENADENT**

**Draga 1, 1292 Ig
GSM: 040 934 000**

- estetsko zobozdravstvo,
- protetika,
- implantologija,
- otroško zobozdravstvo,
- brezbolečinsko lasersko zobozdravstvo,
- ustni higienik
- laserski dermatološki posegi

www.zobozdravstvo-prenadent.si

 dent
ZOBOZDRAVSTVO

DRUŽINSKO ZASEBNO ZOBOZDRAVSTVO NA ŠKOFLJICI

NUDIMO VSE STORITVE MODERNEGA ZOBOZDRAVSTVA IN SE HKRATI PRILAGAJAMO VAŠIM ŽELJAM IN POTREBAM.
DOBRODOŠLI STE VSI: OTROCI, ODRASLI IN STAROSTNIKI.
**PRIPRAVLJAMO POSEBNE PREVENTIVNE PAKETE.
POKLIČITE!**

CESTA OB BARJU 68
1291 ŠKOFLJICA
T: 031 272 398
E: INFO@DENTA.SI
WWW.DENTA.SI

Cvetličarna Grdadolnik

Gasilska ulica 10, Ig
gsm cvetličarne: 031/790-655

Delovni čas:
delavniki od 8. do 18.30 ure
sobota od 8. do 13. ure

V cvetličarni vam nudimo:

- ikebane, vence, žarne venčke, sveče ...
- zemljo in pesek za grobove
- poročne šopke

gsm vrtnarije: 041/694-244

Vabljeni tudi v Vrtnarijo Grdadolnik na Ižanski cesti 320!

➤ KRIŽANKA

								AVTOR MARKO BOKALIČ	ZMRDOVANJE	DUHOVNIK, KI JE ODKUPIL VRH TRIGLAVA (JAKOB)	PRIPRAVA ZA URAVNAVANJE, REGULATOR	HRVAŠKI PEVEC (JASMIN)	MUSLI-MANSKA SVETA KNJIGA	OSEBNI ZAIMEK
								IŽANSKA VAS NAD DOLINO ŽELIMELJŠČICE						
								STAROGRŠKI FILOZOF						
								ORANŽNA PRILOGA JEDEM Z ŽARA						PREBIVALEC TIHOMOROTOSKE DRŽAVE
								OTROŠKA PROŽNA PONJAVA DOJKE, JOŠKI						
ČLOVEKOVA DUŠEVNOST, PREDEN ZAČNE SPREJEMATI IZKUSTVA, NEPOPIŠAN LIST	NA IGU PRIREJAJO KOLIŠČAR-SKEGA	ENOCE-LIČAR, KI SPRE-MINJA OBLIKO	NAJMANJŠA ENOTA INFOR-MACIJE	BAS-KOVSKO-ŠPANSKI PESNIK IN FILOZOF	IGRA NA SREČO	MALI TRAVEN	Z NJO KAJ PRIVEŽEMO REKA V ŠPAN. IMENIH	LIDIJA OSTERC	RIM. ZNAK ZA 1000 PRITOK SAVE V SLAVONIJI					
OPUŠČENO ZDRAVILO PROTI VROČINI								SKANDI-NAVSKA PRES-TOLNICA						
POSPEŠE-VALNIK DELCEV, KI USTVARJA SEVANJE								SKLADA-TELJ STRAUSS	NEKDANJA ŠVICARSKA SMUČARKA (ERIKA)	OLIVER ANTAUER	TELEVI-ZIJKATAVČAR			
PREDLOG			POKOJNI KENIJSKI DIKTATOR (DANIEL A.)				OPLODJE IŽANSKI KRAJ Z DVEAMA CERKVAMA							
GOSTEJŠA DUŠENA JED					PRAVOKO-TEN KOS PAPIRJA				FIZIK NEWTON					
					SNOV ZA BRANJE				PACEK, PUJS					
GRAFIČNO OBLIKO-VANJE, MATEVŽ BOKALIČ	VESLAČ NA ZADNJEM DELU SPLAVA	PALEC NEKDANJE GL. MESTO KAZAH-STANA				PODOLŽNO REBRASTA TKANINA					NAŠA KANUISTKA KOZOROG	TEKSTILNI IZDELEK		
						DRŽAVA NA SZ ZDA								
IŽANSKA VAS ONSTRAN KUREŠČKA							BABICA, NONA AMERIŠKI IGRALEC (EDWARD)			ASTAT				
										ZADRUGA V STARI RUSIJI				
DANSKI OTOK ZELO BLIZU CELINE				PERZIJKATA						JAHALNA PRIREDITEV V SINJU SREDOZEM. DREVO				
				POMRZ-NJENA ROSA										
DECIMETER			ITALIJAN. PISATELJ (ITALO)											
			BIVALIŠČE VLADARJA											
NEKDANJI VIŠJI GOZDARSKI USLUŽ-BENEC										BALKON NA OPORAH FIGURA PRI ČETVORKI				
VELIK INDONE-ZIJSKI OTOK					ŠPALETA							VEZNIK		
					OLIVER TWIST							IZTOK ČOP		
BESEDA BREZNAG-LASNICA							BULA ZARADI POŠKODBE ALI VNUTJA							
MEGA ZA ČISTOTO ZLATA							PEVKA FALK				NAŠA IGRALKA (KATARINA)			

Pomoč: ATONON – beseda brez naglasa, UNAMUNO, Miguel de – španski literat in filozof baskovskega rodu

Spoštovani oglaševalci!

Ponujamo vam možnost zakupa križanke, ki jo lahko prilagodimo vaši dejavnosti.
Namesto klasičnega oglasa, se predstavite v križanki!
Za podrobnosti pišite na mostiscar@obcina-ig.si.